

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: turystyka i rekreacja

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła Bankowa w
Poznaniu

Data przeprowadzenia wizytacji: 21-22 marca 2021 r.

Warszawa, 2021 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	31
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	40
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	45
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	48
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	51
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	53
Zalecenia	56
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	56
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna, prof. AWSB, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Agata Niemczyk, prof. UEK – ekspert PKA,
2. prof. dr hab. inż. Jacek Szołtysek – ekspert PKA,
3. dr hab. Anna Bąkiewicz, prof. SAN – ekspert PKA reprezentująca pracodawców,
4. Agnieszka Kowalczyk – ekspert PKA reprezentująca studentów,
5. mgr inż. Adrian Duleba – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja prowadzonym przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Polska Komisja Akredytacyjna oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku po raz drugi. Ostatnia ocena w 2015 roku zakończyła się wydaniem przez Prezydium PKA oceny pozytywnej.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Uczelnię. Przed wizytacją Uczelnia została poproszona o uzupełnienie materiałów i udostępnienie ich na czas wizytacji. Wizytację rozpoczęło spotkanie z Władzami Uczelni oraz spotkanie z autorami raportu samooceny, odbyło się studentami ocenianego kierunku i Samorządem Studentów oraz spotkanie z nauczycielami akademickimi. Drugiego dnia wizytacji dokonano oceny polityki jakości oraz przeglądu infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia. Dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego PKA oraz współpracujący z nią eksperci - członkowie zespołu oceniającego poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	turystyka i rekreacja
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia i studia II stopnia
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia I stopnia – forma stacjonarna i niestacjonarna studia II stopnia – forma niestacjonarna
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	studia I stopnia: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 55% nauki o zarządzaniu i jakości – 21% inne – 24% (językoznawstwo - 9,8%, nauki o kulturze fizycznej - 3,3%, nauki o zdrowiu - 2,7%, ekonomia i finanse - 2,7% oraz cztery kolejne o łącznej liczbie 10 ECTS - 5,9%) studia II stopnia: nauki o zarządzaniu i jakości – 51% geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 40% inne – 9%
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	studia I stopnia: 6 semestrów, 184 pkt. ECTS studia II stopnia: 4 semestry, 123 pkt. ECTS
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	studia I stopnia – 960 godz. studia II stopnia – 480 godz.

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia: gastronomia i dietetyka, hotelarstwo, obsługa ruchu lotniczego, obsługa ruchu turystycznego i pilotaż wycieczek, usługi SPA & Wellness Studia II stopnia: menedżer SPA & Wellness, menedżer hotelarstwa, menedżer eventów i turystyki biznesowej	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	studia I stopnia – licencjat studia II stopnia – magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	studia I st. – 135	studia I st. – 268 studia II st. – 86
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów³	studia I st. – 2013 godz.	studia I st. – 1460 godz. studia II st. – 850 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	studia I st. – 109 pkt. ECTS	studia I st. – 88 pkt. ECTS studia II st. – 85 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	studia I st. – 134 pkt. ECTS	studia I st. – 134 pkt. ECTS studia II st. – 75 pkt. ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	studia I st. – 86 pkt. ECTS	studia I st. – 86 pkt. ECTS studia II st. – 79 pkt. ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Kierunek turystyka i rekreacja prowadzony jest w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na studiach I stopnia oraz w formie niestacjonarnej na studiach II stopnia (Uchwała nr 24/20/2010/2011 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 1.12.2010 r.). Kształcenie na ocenianym kierunku prowadzone jest od roku akademickiego 2013/2014 w wyniku połączenia dwóch uczelni, na studiach I stopnia na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DKN.ZNU.6014.355.2013.2.MC MNiSW z dnia 15.10.2013 r. oraz na studiach II stopnia (decyzja nr DKN.ZNU.6014.355.2013.3.MC MNiSW z dnia 15.10.2013 r.). Obowiązujące efekty uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja, w ramach doskonalenia efektów uczenia się, zostały przyjęte dla studiów I i II stopnia Uchwałą nr 10/2019 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 5.04.2019 r.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja są zgodne ze Strategią Uczelni (Uczelnia opublikowała w BIP Strategię Uczelni na lata 2017-2020), która zakładała upracticznienie procesu kształcenia w powiązaniu z praktyką gospodarczą i rynkiem pracy, inwestycje infrastrukturalne oparte o nowoczesne technologie, rozwój technologiczny dydaktyki i obsługi studenta.

Rekomenduje się opublikowanie w BIP aktualnej strategii rozwoju (obowiązującej od 2021 r.).

Uczelnia przekazuje praktyczną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego. Kierunek turystyka i rekreacja w swoich założeniach wpisuje się w te cele, gdyż kształci specjalistów wyposażonych w wiedzę, umiejętności i kompetencje o profilu praktycznym pozwalających identyfikować i dokonywać analizy zjawisk i trendów na rynku usług turystycznych, przygotowywać oferty usług turystycznych lub rekreacyjnych dopasowanych do bieżących potrzeb konsumentów, identyfikować najważniejsze regiony turystyczne i stosować praktyczne metody prezentacji produktów turystycznych, a także przygotowanych do świadomego i nowoczesnego zarządzania organizacjami w branży usług turystycznych. Uczelnia kładzie nacisk na kształtowanie i rozwój kompetencji społecznych, które w opinii pracodawców są kluczowe w zawodach sektora usług turystycznych i rekreacyjnych. Takie podejście tworzy absolwentom możliwość zatrudnienia na stanowiskach specjalistycznych i kierowniczych w organizacjach branży turystycznej i rekreacyjnej. Taki profil kształcenia, jak potwierdzają opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, jest w regionie pożądany i zgodny z potrzebami regionalnego rynku pracy. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja są zgodne z polityką jakości.

Kierunek turystyka i rekreacja, w tym realizowany profil studiów, odpowiada oczekiwaniom lokalnego środowiska przedsiębiorców i menedżerów oraz władz lokalnych. Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja jest zorientowana na kandydatów zainteresowanych związaniem swojej ścieżki zawodowej z szeroko pojętym sektorem usług turystycznych i rekreacyjnych, chcących podjąć po ukończeniu studiów pracę na stanowiskach specjalistycznych i kierowniczych w organizacjach branży turystycznej i rekreacyjnej. Absolwent kierunku turystyka i rekreacja posiada specjalistyczną wiedzę i umiejętności pozwalające na identyfikowanie i ocenę potencjału rozwoju regionów, przedsiębiorstw i produktów turystyczno-rekreacyjnych oraz projektowanie strategii ich rozwoju. Absolwenci znają narzędzia marketingowe wspierające procesy komunikacji z rynkiem oraz podstawowe metody zarządzania różnorodnością kulturową wśród interesariuszy, a także posiadają wiedzę niezbędną do zrozumienia zależności pomiędzy polityką państwa a branżą turystyczno-rekreacyjną oraz praktyczne umiejętności pozyskiwania funduszy na rozwój przedsięwzięć. Absolwenci posiadają również

kompleksowe przygotowanie pozwalające na zarządzanie własnym przedsiębiorstwem. Z uwagi na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy kształcenie na kierunku turystyka i rekreacja dla cyklu rozpoczętego od roku akademickiego 2020/2021 prowadzone jest na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym z odpowiednim doбором realizowanych specjalności, tj. na studiach I stopnia: gastronomia i dietetyka, hotelarstwo, obsługa ruchu lotniczego, obsługa ruchu turystycznego i pilotaż wycieczek, usługi SPA & Wellness oraz na studiach drugiego stopnia: menedżer SPA & Wellness, menedżer hotelarstwa, menedżer eventów i turystyki biznesowej, które obejmują swym zakresem zagadnienia bezpośrednio związane z efektami uczenia się ocenianego kierunku i odpowiadają na potrzeby biznesu.

Koncepcja kształcenia na studiach I stopnia mieści się dyscyplinach, do których kierunek został przypisany, tj. w dyscyplinie wiodącej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz dyscyplinie dodatkowej o dominującym udziale efektów uczenia się tj. nauki o zarządzaniu i jakości, natomiast na studiach II stopnia - nauki o zarządzaniu i jakości oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Zakładane umiejętności absolwenta, w tym posługiwanie się współczesnym specjalistycznym oprogramowaniem używanym w turystyce i rekreacji, w tym systemów rezerwacyjnych, pozwala uznać, iż koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w zakresie działalności zawodowej związanej z turystyką i rekreacją.

Przy tworzeniu programu studiów dla kierunku turystyka i rekreacja Uczelnia bierze pod uwagę wyniki analiz rynkowych opracowywanych przez analityków Założyciela Uczelni, TEBAkademia, sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych (m.in. Rady Biznesu), jak i wewnętrznych (studenci, Badania Atrybutów Marki, oceny kadry dydaktycznej). Koncepcja kształcenia uwzględnia także wzorce i doświadczenia krajowe, jak również międzynarodowe. Mając na względzie współpracę Uczelni w tworzeniu oferty edukacyjnej z interesariuszami zewnętrznymi, tj. lokalnym środowiskiem gospodarczym i społecznym, przy równocześnie aktywnie prowadzonym monitoringu potrzeb rynku pracy) należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia i cele kształcenia uwzględniają potrzeby rynku pracy, jak również postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla ocenianego kierunku.

Merytoryczną opiekę nad realizacją koncepcji kształcenia pełni Menedżer kierunku turystyka i rekreacja oraz Dziekan Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu.

Efekty uczenia się na studiach I i II stopnia na kierunku turystyka i rekreacja profil praktyczny przyporządkowane zostały do dyscyplin wiodących odpowiednio: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (101 punkty ECTS) na I stopniu studiów oraz nauki o zarządzaniu i jakości (63 punkty ECTS) na II stopniu studiów. Dobór dyscypliny jest zasadny z punktu widzenia celów kształcenia. Jako dyscypliny dodatkowe wskazano nauki o zarządzaniu i jakości (38 ECTS) i inne (45 ECTS) na I stopniu oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej (49 ECTS) i inne (11 ECTS). Dyscypliny, do których został przyporządkowany kierunek turystyka i rekreacja stanowią odpowiednio na studiach I stopnia 55%, 21% i 24% ogólnej liczby punktów ECTS, a na studiach II stopnia 51%, 40% i 9% ogólnej liczby punktów ECTS.

Kierunkowe efekty uczenia się na ogół są specyficzne dla wyżej wymienionych dyscyplin dodatkowych. Przypisanie kierunku do dyscypliny wiodącej jest w pełni właściwe, do pozostałych dyscyplin właściwe wobec dyscyplin nauki o zarządzaniu i jakości oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna stosownie na I i na II stopniu. Wśród wskazanych w raporcie samooceny dyscyplin dodatkowych określonych jako "inne" Uczelnia wymienia: językoznawstwo

(9,8%), nauki o kulturze fizycznej (3,3%), nauki o zdrowiu (2,7%), ekonomia i finanse (2,7%) oraz cztery kolejne o łącznej liczbie 10 ECTS (5,9%), do których można przypisać efekty uczenia się wykraczające poza kluczowe dwie dyscypliny (wśród nich można wskazać np. TiR_I_U08 P6S_UW posługiwać się aktami prawnymi (w tym normami zawodowymi), w szczególności regulującej obszar turystyki i rekreacji; TiR_I_U09 P6S_UW stosować w praktyce przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, sanitarne, ocenić sytuację i reagować w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; TiR_II_U16 P7S_UW planować wykorzystanie współczesnych form rekreacji ruchowej i turystyki we własnej działalności gospodarczej). Rekomenduje się ograniczenie rozdrobnienia dyscyplin dodatkowych zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 5/2020 Prezydium PKA z dnia 2 lipca 2020 r. Kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w zakresie wiedzy 18 na I stopniu i 19 na II stopniu, umiejętności 20 na I stopniu i 21 na II stopniu oraz kompetencji społecznych 5.

Efekty uczenia się są sformułowane w sposób przystępny z zastosowaniem terminologii właściwej dla kierunku studiów, chociaż ich drobiazgowość co do treści i liczby powoduje, że same w sobie mogą stanowić temat zajęć, np. TiR_I_W05 P6S_WG typologię atrakcji turystycznych i najważniejsze atrakcje turystyczne Polski i świata; TiR_I_W06 P6S_WK wybrane uwarunkowania rozwoju turystyki i rekreacji (psychologiczne, prawne, organizacyjne, przyrodnicze i antropogeniczne, społeczno-kulturowe, ekonomiczne, fizjologiczne); TiR_I_W10 P6S_WG P6S_WK czynniki rozwoju turystyki i rekreacji i jednocześnie ich wpływ na aktywność ruchową człowieka [choć zespół oceniający nie wie czemu służy słowo „jednocześnie”?]; TiR_I_W16 P6S_WK podstawowe zasady dotyczące uruchamiania, prowadzenia i rozwoju przedsiębiorstwa turystycznego i rekreacyjnego.

Zakładane efekty uczenia się dla kierunku turystyka i rekreacja (studiów zarówno I, jak i II stopnia) nie uwzględniają wszystkich charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wiele z nich wymagają dostosowania opisu do określeń przyjętych dla 6 i 7 poziomu PRK poprzez: 1) w zakresie wiedzy - odpowiednie zastąpienie sformułowań typu „podstawowy”, dostosowując zakres i głębie rozumienia faktów; 2) w zakresie umiejętności – zdolności rozwiązywania problemów - np. nie uwzględniono charakterystyki P6S_UW w zakresie „zaawansowanych technik informacyjno-telekomunikacyjnych” (w treści TiR_I_U15 P6S_UW uwzględniono korzystanie z wybranych systemów informatycznych), a odnośnie do P7S_UW - żaden z efektów uczenia się nie obejmuje umiejętności stosowania „zaawansowanych technik informacyjno-telekomunikacyjnych”, a ponadto komunikowania, np. nie uwzględniono charakterystyki P6S_UW w zakresie poziomu B2 (jest: TiR_I_U17 P6S_UK posługiwać się podstawową nomenklaturą turystyczno-rekreacyjną w jednym z nowożytnych języków obcych, czytać ze zrozumieniem opracowania i publikacje sporządzone w tym języku oraz przygotowywać wystąpienie ustne dotyczące wybranych aspektów turystyki i rekreacji w języku polskim i obcym); 3) w zakresie kompetencji społecznych nie uwzględniono np. charakterystyki P7S_KK – „... zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu”.

Efekty uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja zostały przyjęte Uchwałą Senatu 10/2019 z dnia 5 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia efektów uczenia się. Zakładane efekty uczenia się były przedmiotem konsultacji interesariuszy wewnętrznych (władze Wydziału, menedżer kierunku, nauczyciele akademicki, studenci) i zewnętrznych (przedstawiciele pracodawców, partnerzy biznesowi, absolwenci) kierunku. Szczególną rolę w opracowywaniu efektów uczenia się pełni powoływana przez Dziekana Rada programowa. Jest to około 10 osobowy zespół specjalistów (doświadczonych wykładowców akademickich, przedstawicieli pracodawców) oraz przedstawicieli studentów i absolwentów kierunku, któremu przewodniczy menedżer kierunku.

Fakt szeroko zakrojonych konsultacji ujawnia się w treściach kierunkowych, odwołujących się do aspektów praktycznych, tym samym wyrażających ich zgodność z profilem praktycznym. Efekty uczenia się przewidują nabycie umiejętności komunikowania się w języku obcym na poziomie B2+ dla studiów II stopnia; nie precyzują tego odnośnie do poziomu B2 dla studiów I stopnia.

Efekty uczenia się zawierają poprawnie sformułowany opis kwalifikacji założonych dla oceniającego kierunku studiów odnośnie do literalnie sformułowanych dyscyplin: wiodących i dodatkowych. Zważywszy jednak na bardzo znaczące rozdrobnienie dyscyplin dodatkowych (określonych jako „inne”) zespół oceniający stwierdza, że efekty uczenia się kierunkowe, dla zajęć lub grup zajęć nie tworzą w pełni spójnego systemu, w oparciu o który możliwe jest stworzenie skutecznego systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Dla wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla zajęć objętych programem studiów wskazano odniesienia do odpowiednich efektów kierunkowych. W pojedynczych przypadkach nie uwzględniono przedmiotowych efektów uczenia się, jak np. kompetencji społecznych, np. sylabus dla przedmiotu *ekonomika turystyki i rekreacji*.

Treść kierunkowych efektów uczenia się, dla zajęć lub grup zajęć, dla obu stopni studiów uwzględnia aktualny stan wiedzy i jej praktycznego zastosowania. Efekty uczenia się odpowiadają praktycznemu profilowi ocenianego kierunku studiów. Opracowana koncepcja kształcenia jest odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez pracodawców. Jej podstawę stanowiły opinie wyrażane przez Radę programową reprezentowaną przez przedstawicieli podmiotów gospodarki turystycznej.

Analiza treści poszczególnych efektów uczenia się prowadzi do wniosku, że są one specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie turystyki i rekreacji w dyscyplinach geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz nauki o zarządzaniu i jakości, a ponadto innych, w tym m.in. nauk o kulturze fizycznej, ekonomii i finansów, nauk o zdrowiu, nauk o komunikacji społecznej i mediach, nauk o bezpieczeństwie, informatyki technicznej i telekomunikacji, nauk prawnych (odnotowuje się pojedyncze efekty uczenia się właściwe dla grupy „inne”), a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Efekty uczenia się na obu stopniach studiów uwzględniają aspekt przedsiębiorczości, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej, komunikowania w języku obcym, pracy zespołowej oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej. Warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia na tym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zakładanych w programie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁴(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

⁴W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja jest zgodna ze strategią Uczelni, która zakłada m.in. upracticznienie procesu kształcenia w powiązaniu z praktyka gospodarczą i rynkiem pracy, inwestycje infrastrukturalne oparte o nowoczesne technologie, rozwój technologiczny dydaktyki i obsługi studenta, jak również pozostaje w zgodzie z polityką jakości. Uczelnia przekazuje praktyczną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego. Koncepcja kształcenia mieści się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Opracowując programy studiów dla kierunku turystyka i rekreacja brano pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja, odnoszą się do profilu praktycznego, zapewniają uzyskanie kompetencji zarządczych niezbędnych w organizacjach branży turystycznej i rekreacyjnej. Efekty dla studiów II stopnia zawierają treści nastawione na szerszy i odmienny zakres podmiotowy w zarządzaniu organizacjami w branży.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zakładane efekty uczenia się dla kierunku turystyka i rekreacja (studiów zarówno I, jak i II stopnia) nie uwzględniają wszystkich charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
2. W zakładanych efektach uczenia się w przypadku niektórych charakterystyk brak jest odniesień zarówno do stopnia zawansowania wiedzy, jak i pogłębienia wiedzy.
3. W zakresie umiejętności nie uwzględniono charakterystyk komunikowania się w języku obcym na poziomie B2.
4. Efekty uczenia się na studiach I i II stopnia na kierunku turystyka i rekreacja profil praktyczny przyporządkowane zostały m.in. do dyscypliny dodatkowej nazwanej "inne" (o udziale 24% i 9% ECTS) w znacznym stopniu rozdrobnionej; obejmującej 8 dyscyplin.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy uwzględnić wszystkie charakterystyki drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji w przyjętych efektach uczenia się dla kierunku turystyka i rekreacja.
2. Należy zapewnić uwzględnienie w opisie efektów wiedzy dla 6 i 7 poziomu PRK charakterystyk stopnia zawansowania wiedzy, pogłębienia wiedzy.
3. Należy zapewnić uwzględnienie w opisie efektów uczenia się umiejętności charakterystyk komunikowania się w języku obcym na poziomie B2.
4. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe w obszarze przyporządkowania konkretnych dyscyplin dodatkowych unikając ich nadmiernego rozdrobnienia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe, realizowane na ocenianym kierunku studiów zarówno I-go, jak i II-go stopnia, są zgodne z efektami uczenia się kierunkowymi, dla zajęć lub grup zajęć. Ponadto są one ujęte w odpowiednio rozwiniętym zakresie w sylabusach. Treści te uwzględniają aktualną wiedzę z zakresu dyscypliny wiodącej, do której został przyporządkowany kierunek studiów, tj. geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (55%) na I stopniu studiów oraz nauki o zarządzaniu i jakości na II stopniu studiów. Treści kształcenia uwzględniają także aktualną wiedzę z zakresu dyscyplin dodatkowych – nauki o zarządzaniu i jakości (21%) i inne (24%) na I stopniu oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej (40%) i inne (9%). Treści programowe obejmują zagadnienia z zakresu m.in.: współczesnych trendów i zjawisk w światowym ruchu turystycznym, podstaw żywienia i metabolizmu człowieka oraz planowania schematów żywienia w różnych formach turystyki i rekreacji, funkcjonowania obiektów hotelarskich i zasad obsługi gości – na studiach I stopnia; a na studiach II stopnia z zakresu m.in.: zasad protokołu dyplomatycznego i etykiety w działalności na rynku turystycznym, tworzenia programu rozwoju turystyki w regionie, zastosowania metod i narzędzi wspomagających sprawne zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym. Na właściwy zakres i aktualności treści programowych wskazuje podana w sylabusach literatura podstawowa i uzupełniająca. Wobec niej zespół oceniający rekomenduje uaktualnienie. Są przedmioty, które zalecają literaturę nieaktualną, np. przedmiot *przedsiębiorczość* i przypisany dla tego przedmiotu podręcznik Obłój K., *Strategia sukcesu firmy*, PWE, Warszawa 1999, czy przedmiot *metodyka pracy magisterskiej* Pytkowski W., *Organizacja badań i ocena prac naukowych*, PWN, 1985 – nawet jak jest to literatura uzupełniająca. Są przedmioty, które zalecają źródła popularno-naukowe, np. *metodyka pracy projektowej - w planie studiów, a w sylabusach - metodyka pracy dyplomowej* i źródło: Kotarski R., *Włam się do mózgu*, Warszawa 2018, gdy tymczasem zalecana literatura powinna mieć charakter stricte naukowy, metodyczny (zaleca się zatem uzupełnienie o dodatkowe źródło). Na studiach II stopnia rekomenduje się wprowadzenie minimum 1 pozycji zalecanej studentom literatury w języku obcym. Natomiast na przedmiotach prowadzonych w języku obcym, notabene z tytułem odnoszącym się do współczesności, tj. *contemporary trends in tourism and recreation* podana literatura nie wpisuje się w wymiar współczesności; odnosi się do źródeł z 2010 r., 2008 r. Wobec powyższego rekomendowane jest uzupełnienie literatury o materiały źródłowe w języku obcym (wskazany język angielski), podobnie jak o osiągnięcia publikacyjne osób prowadzących zajęcia, tym samym eksponujących swój własny dorobek naukowy.

Program studiów I stopnia wprowadza pięć specjalności do wyboru: gastronomia i dietetyka, hotelarstwo, usługi SPA & Wellness, obsługa ruchu turystycznego i pilotaż wycieczek, obsługa ruchu lotniczego. Natomiast na II stopniu oferowane są trzy specjalności: menedżer SPA & Wellness, menedżer hotelarstwa, menedżer eventów i turystyki biznesowej. Specjalności te pod względem treści programowych są zgodne z dyscyplinami, do których przyporządkowany został oceniony kierunek studiów, jeśli chodzi o dookreślenie z nazwy dyscypliny oraz domyślne „inne” dyscypliny.

Treści programowe, w szczególności realizowane w ramach przedmiotów specjalnościowych odpowiadają zastosowaniu wiedzy z zakresu głównie dyscyplin wiodących, ale również dyscyplin pozostałych w praktyce gospodarczej. Pod tym terminem można doszukać się wielowątkowości.

Wobec dwóch określonych i „innych” dyscyplin, ale rozpoznawalnych przez zespół oceniający w zbiorze przedłożonych efektów uczenia się (zakładając, że zgodnych z zamysłem Uczelni), stwierdza się, że opanowanie treści programowych właściwych dla nich przygotowuje absolwentów do pełnienia praktycznych ról zawodowych zgodnych z kierunkiem studiów.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz forma i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, a także szacowany nakład pracy studentów (ten ostatni uzupełniony w trakcie wizytacji) mierzony liczbą punktów ECTS, daje podstawę osiągania przez studentów przyjętych efektów uczenia się. Niemniej jednak zespół oceniający dostrzega niejednoznaczną wartość punktów ECTS, zwłaszcza jak chodzi o nakład pracy studentów, który nie jest sprecyzowany szczegółowo, w tym również w sylabusach, co zostało wskazane niżej.

Program studiów I stopnia realizowany jest w ramach 6 semestrów. Obejmuje on dla studiów stacjonarnych - 2973 godzin, niestacjonarnych – 2420 godzin, oraz 184 punkty ECTS konieczne do ukończenia studiów, w tym odpowiednio: 109 punktów ECTS na studiach stacjonarnych oraz 88 punktów ECTS na studiach niestacjonarnych zajęć dydaktycznych prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób i studentów, a także 32 punkty ECTS, tj. 960 godzin praktyk zawodowych. Wymiar godzinowy zajęć jest właściwy i pozwala na osiąganie założonych efektów uczenia się. Zajęcia na ocenianym kierunku studiów prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, ćwiczeń terenowych, zajęć warsztatowych, praktyk zawodowych, laboratoriach komputerowych i zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Formy zajęć są dobrane prawidłowo z punktu widzenia praktycznego profilu studiów. Na zajęcia w formie wykładów wypada 17% na I stopniu studiów stacjonarnych i 15% dla studiów niestacjonarnych łącznej liczby godzin zajęć dydaktycznych. Przeważająca część zajęć realizowana jest w formach pozwalających na kształtowanie umiejętności praktycznych, a łącznie zajęciom tym przypisano 134 punktów ECTS. Szacowany nakład pracy studenta na studiach I stopnia, niezbędny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, wynosi 184 punktów ECTS. Jego struktura określona jest w sylabusach i obejmuje takie elementy, jak godziny: wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, e-learningu. O ile proporcje poszczególnych elementów są prawidłowe, to dostrzega się niejednoznaczną wartość punktów ECTS (o której wspomiano wcześniej). Np. przedmiot *regiony turystyczne świata*, któremu ogółem przypisano 5ECTS, z podziałem: wykład 15h/8h – punkty ECTS za zajęcia wykładowe 1/0,5ECTS; zatem 1ECTS=15/16h, w przypadku ćwiczeń 30h/16h i punkty ECTS z zajęć o charakterze praktycznym (w tym ćwiczeń, projektów, laboratoriów lub e-learningu) i zajęciom tym przyznano 1ECTS (1ECTS=30h/16h). Wobec tego ECTS nie ma właściwej jednakowej wartości.

Program studiów II stopnia realizowany jest w ramach 4 semestrów. Obejmuje on 1460 godzin kontaktowych w programie studiów niestacjonarnych (obecnie na wizytowanym kierunku prowadzone są studia tylko niestacjonarne) i 1527 godzin na studiach stacjonarnych, oraz 123 punkty ECTS konieczne do ukończenia studiów, w tym 85 punktów ECTS zajęć dydaktycznych prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób i studentów oraz 20 punktów ECTS, tj. 480 godzin praktyk zawodowych. Wymiar godzinowy zajęć jest właściwy i pozwala na osiąganie założonych efektów uczenia się. Także na tym poziomie studiów formy zajęć są prawidłowo dobrane i obejmują wykłady, ćwiczenia, ćwiczenia terenowe, zajęcia warsztatowe, praktyki

zawodowe, laboratoria komputerowe i zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Na zajęcia w formie wykładów przypada 19% łącznej liczby zajęć dydaktycznych. Większość zajęć prowadzona jest w formach pozwalających na stosowanie metod dydaktycznych nastawionych na kształtowanie umiejętności praktycznych, a łącznie zajęciom tym przypisano 78 punktów ECTS. Szacowany nakład pracy studenta na studiach II stopnia niezbędny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się wynosi 123 punktów ECTS. Jego struktura określona jest w kartach przedmiotów i obejmuje takie elementy, godziny: wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, E-learningu. O ile proporcje poszczególnych elementów są prawidłowe, to dostrzega się niejednoznaczną wartość punktów ECTS (na co wskazywano wyżej). Np. przedmiot *zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne*, któremu ogółem przypisano 4 ECTS, z podziałem: wykład 14h – punkty ECTS za zajęcia wykładowe 0,5 ECTS; zatem 1 ECTS=28h, ale na tym samym przedmiocie ćwiczenia 14h, projekt 16h i e-learning 4h w sumie stanowi 34h i punkty ECTS z zajęć o charakterze praktycznym (w tym ćwiczeń, projektów, laboratoriów lub e-learningu) przyznano 1 ECTS (1 ECTS=34h). Wobec tego ECTS nie ma właściwej jednakowej wartości.

Uczelnia podczas wizytacji podała wyliczenie liczby godzin kontaktowych i niekontaktowych w programie studiów I stopnia na poziomie 4643 godzin dla studiów stacjonarnych i 4595 godzin dla studiów niestacjonarnych oraz 2660 godzin dla studiów niestacjonarnych II stopnia, co przy 184 punktach ECTS w przypadku studiów I stopnia daje ok. 25 godzin na punkt ECTS, ale już na II stopniu (123 punkty ECTS konieczne do ukończenia studiów) nie osiąga wymaganych 25 godzin na punkt ECTS (21,6 ECTS). Wobec powyższego, czas trwania studiów, mierzony nakładem pracy, wyrażonym poprzez liczbę punktów ECTS spełnia wymogi art. 76.1. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), natomiast nie jest spełniona zasada przypisania do 1 ECTS 25-30 godzin pracy studenta, obejmującej zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami (Art. 67 ust. 2 i 3 cyt. Ustawy), gdyż 1 ECTS przyjmuje w programie kształcenia różne wartości, od 13 do 30 godzin, a w niektórych przypadkach tę wartość przekracza.

Do prowadzenia zajęć dydaktycznych, które mają zapewnić studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się wykorzystuje się różnorodne metody opisane również w sylabusach. Przyjęto w zależności od formy zajęć oraz zakładanych efektów uczenia się metody dydaktyczne, jak: wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, wykład konwersatoryjny, dyskusja problemowa, praca w grupach, analiza i interpretacja tekstów źródłowych oraz danych empirycznych, analiza studium przypadku, rozwiązywanie zadań problemowych, zajęcia warsztatowe, ćwiczenia praktyczne, zadania projektowe. Na wybranych przedmiotach realizowane są wyjścia studyjne. Metody kształcenia dobierane są ze szczególnym uwzględnieniem możliwości nabywania umiejętności praktycznych. Przeważająca część z nich, nabywana jest przez studentów w trakcie zajęć w formie ćwiczeń, ćwiczeń terenowych, praktyki zawodowej i laboratoriów komputerowych. Taki zestaw metod kształcenia jest zgodny z praktycznym profilem kształcenia na obu poziomach studiów i pozwala na kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych studentów wymaganych na rynku pracy. Stymulują one studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Wykorzystywane metody kształcenia zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Aplikowane na kierunku turystyka i rekreacja metody kształcenia zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów (np. przygotowanie imprezy turystycznej), stosowanie właściwych metod i narzędzi

właściwych dla kierunku poprzez np. zajęcia komputerowe z wykorzystaniem programów MerlinX, KW Hotel Standard, do obsługi systemu rezerwacyjnego wykorzystywanego w biurach podróży, w hotelarstwie).

Zgodnie z Regulaminem studiów ustanowionym Uchwałą nr 51/2020 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 24 marca 2020 roku, za zgodą Dziekana, w uzasadnionych przypadkach dopuszczona jest realizacja indywidualnego toku studiów, który udzielany jest na wniosek studenta, w tym także studenta z niepełnosprawnością. Przydzielony ITS zwalnia studenta z obowiązku uczestniczenia w zajęciach oraz umożliwia dokonywania indywidualnych ustaleń dotyczących terminu zaliczeń i egzaminów w ramach sesji zwykłej i poprawkowej. Na Wydziale Finansów i Bankowości w Poznaniu, w marcu 2020 roku powołano Pełnomocnika Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnościami.

Należy podkreślić, że studenci z orzeczoną niepełnosprawnością mają prawo do studiowania w ramach indywidualnego planu studiów i programu studiów, jeśli stopień niepełnosprawności utrudnia odbywanie zajęć w trybie stacjonarnym. Zgodę na studiowanie w ramach indywidualnego planu studiów i programu studiów wydaje Dziekan, na wniosek studenta. Plan ten może bazować na zasadniczym planie i programie studiów, z określeniem zmian, które dotyczą okresu studiów, kolejności uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów, a także struktury przedmiotów. Należy też podkreślić, że w Regulaminie Studiów zawarto zapis na temat możliwości wyrażenia przez Dziekana zgody na powtórne powtarzanie semestru w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Ponadto, w procesie planowania zajęć, Dział Organizacji Dydaktyki po otrzymaniu informacji o studencie z niepełnosprawnością na kierunku, dostosowuje miejsce realizacji zajęć do jego potrzeb. Dotyczy to zwłaszcza osób poruszających się na wózku inwalidzkim - zajęcia są wówczas planowane w salach z najłatwiejszym dostępem, a konieczność przechodzenia pomiędzy różnymi salami i budynkami – zminimalizowana. W trakcie pandemii studenci uczestniczą w zajęciach online, co naturalnie w pełni eliminuje kwestię konieczności dokonywania zmian w planie.

Możliwość korzystania z takich narzędzi, jak platforma internetowa Moodle oraz Extranet stanowi ułatwienie w procesie edukacji studentów z niepełnosprawnością wzrokową i słuchową. E-kurs na Moodle jest podstawowym narzędziem pracy wykładowcy, pomocnym również w przekazywaniu studentom istotnych informacji w formie pisemnej. Zamieszczane w kursie materiały mogą zostać wykorzystane przez studenta w dogodnej dla niego formie (np. braku ograniczeń czasowych dostępu do materiałów, możliwość powiększenia materiałów na ekranie komputera, możliwość skopiowania tekstu do narzędzi syntezujących mowę). Podkreśla się wspieranie studenta z niepełnosprawnością w trakcie całego procesu edukacji, poprzez wspólne wypracowanie indywidualnych rozwiązań adekwatnych do możliwości studenta, by założone cele zostały osiągnięte zgodnie z przyjętymi standardami Uczelni.

Na kierunku turystyka i rekreacja prowadzone są także zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, spełniając wymagania Rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.). Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie dla profilu praktycznego; nie przekracza 50% liczby punktów ECTS (realizując 116 godzin na I stopniu studiów stacjonarnych i 265 godzin na niestacjonarnych oraz 45 godzin na II stopniu). W okresie epidemii COVID 19 wszystkie zajęcia odbywają się z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość, wykorzystując w tym celu platformę MS Teams oraz platformę Moodle. Na administrowanych przez

nauczycieli e-kursach, studenci mają dostęp do zadań i quizów umożliwiających doskonalenie i sprawdzanie swoich umiejętności oraz monitorowanie ich rozwoju. Zespół oceniający pozytywnie ocenia realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które umożliwiają także aktywizowanie studentów w trakcie zajęć, czego dowiodły hospitacje.

Podkreśla się również realizowanie profilu praktycznego mimo kształcenia na odległość w dobie pandemii COVID 19. Dotyczy to zwłaszcza przedmiotów stricte praktycznych, w które wpisują się ćwiczenia terenowe, realizowane w charakterze wyjazdów studyjnych w najciekawsze regiony kraju. W okresie pandemii, ćwiczenia terenowe realizowane były w dwóch formach: wycieczek po Poznaniu i najbliższych okolicach (wrzesień 2020), z zachowaniem reżimu sanitarnego, m.in. z pominięciem wspólnych przejazdów, posiłków, noclegów; zajęć w formie zdalnej (maj, listopad, grudzień 2020) z zastosowaniem metod kształcenia na odległość umożliwiających studentom osiągnięcie efektów uczenia się dla poszczególnych modułów.

Plan studiów na studiach I stopnia uwzględnia kształcenie w zakresie dwóch języków obcych, w ramach lektoratów: języka angielskiego – w wymiarze 240 godzin na studiach stacjonarnych i 92 godzin na studiach niestacjonarnych po 12 ECTS (w tym 60h z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość) oraz języka do wyboru: języka niemieckiego lub hiszpańskiego – w wymiarze 120 godzin na studiach stacjonarnych i 92 godzin na studiach niestacjonarnych po 6 ECTS (w tym 60h z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość). Lektoraty z języka angielskiego prowadzone są przez dwa semestry, a ze wsparciem przedmiotów prowadzonych w języku angielskim, np. *tourist services* (48h/3ECTS - studia niestacjonarne; 65h/3ECTS studia stacjonarne) dają uprawnienia do znajomości języka obcego na poziomie B2, choć nie precyzują tego efekty uczenia się. Na studiach II stopnia brak jest lektoratów z języka angielskiego, a osiągnięcie poziomu B2+ odbywa się dzięki realizacji przedmiotów w języku angielskim, tj. *heritage interpretation* 24h/3ECTS oraz *contemporary trends in tourism and recreation* 32h/2ECTS - studia niestacjonarne i odpowiednio dla studiów stacjonarnych: 50h/3ECTS oraz 40h/2ECTS. Zespół oceniający pozytywnie ocenia kształcenie w zakresie języków obcych. Na kierunku turystyka i rekreacja, który jest przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, zapewniony jest warunek łącznej liczby punktów ECTS - nie mniejszą niż 5 - jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych.

Organizacja procesu nauczania zapewnia właściwe wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Rok akademicki podzielony jest na 2 semestry i obejmuje okres zajęć dydaktycznych oraz sesji egzaminacyjnych. Zajęcia dydaktyczne dla studentów studiów stacjonarnych realizowane są od poniedziałku do piątku, dla studentów niestacjonarnych od piątku do niedzieli w schemacie: piątek wieczorem (seminaria), sobota i niedziela w godzinach 8.00-20.00. W ciągu roku akademickiego odbywa się 8-12 zjazdów.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz rozłożone są w poszczególnych semestrach w miarę proporcjonalnie w układzie czasowym z mniejszym obciążeniem w ostatnim semestrze w związku z praktyką zawodową i przygotowaniem pracy dyplomowej. Program kształcenia przewiduje możliwość wyboru specjalności oraz seminarium. Do zajęć do wyboru na studiach I stopnia przypisano 86 punktów ECTS, a na studia II stopnia 79 punktów ECTS. W obydwu przypadkach spełniony jest tym samym wymóg realizacji zajęć do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS ujętej w programie kształcenia. W przypadku seminarium dyplomowego indywidualne zainteresowania studentów są realizowane

poprzez wybór seminarium dyplomowego oraz określenie w uzgodnieniu z promotorem tematyki pracy uwzględniającej zainteresowania naukowe i zawodowe studenta.

W programie studiów I i II stopnia na kierunku turystyka i rekreacja przewidziano obowiązek realizacji praktyki zawodowej. Zasady organizacji i sposób zaliczenia praktyk określa obowiązujący na całej Uczelni regulamin praktyk z 2019 roku. Za organizację praktyk na Uczelni odpowiada Biuro Karier i Praktyk. Biuro informuje studentów o regułach realizacji praktyk, pomaga w doborze miejsca praktyki, przygotowaniu dokumentacji przed i po odbyciu praktyk. Biuro sprawuje również nadzór nad przebiegiem praktyk. Merytoryczną opiekę nad realizacją praktyk zawodowych na ocenianym kierunku sprawuje menedżer kierunku. Do zadań zakładowego opiekuna praktyk należy bezpośredni nadzór nad przebiegiem praktyki; potwierdzanie jej wykonania oraz określenie stopnia osiągnięcia przez praktykanta poszczególnych efektów uczenia się przypisanych praktyce. Nadzór nad przebiegiem praktyk sprawuje prodziekan. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna merytorycznego praktyk na ocenianym kierunku oraz pracowników zajmujących się organizacją praktyk z ramienia Biura Karier i Praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Całokształt procesu organizacji i nadzoru nad praktykami opiera się o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące wszelkie aspekty osiągania zakładanych efektów uczenia się.

Na stronie internetowej dostępnej dla studentów po zalogowaniu znajdują się podstawowe informacje oraz wzory dokumentów związanych z realizacją praktyk. Informacje są udostępniane również na poziomie rekrutacji, przez pracowników Biura Karier i Praktyk, na tablicach informacyjnych i za pośrednictwem mediów społecznościowych. Sylabusy praktyk dla studiów I i II stopnia zawierają niezbędne informacje nt. przygotowania, realizacji i zaliczania praktyki zawodowej, w tym również warunki wstępne i szczegółowo określone treści programowe. W zawartości sylabusów dla studiów I i II stopnia są identyczne informacje odnośnie celów, treści i wymiaru realizacji praktyki w przeliczeniu na tygodnie. Osoby odpowiedzialne za realizację praktyk są na bieżąco dostępne dla studentów za pośrednictwem komunikatorów internetowych i (w trybie poza pandemią) na dyżurach raz w tygodniu.

Założenia i cele kształcenia na praktykach zawodowych dla obu poziomów studiów są następujące: „Celem praktyki zawodowej jest nabycie umiejętności wykorzystania zdobytej w trakcie studiów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w obszarze praktycznym. Celem praktyk zawodowych jest także zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska pracy. Student ma zdobyć doświadczenie praktyczne związane z obsługą klienta w usługach turystycznych i rekreacyjnych oraz administracyjno-organizacyjną związaną z miejscem wykonywania praktyki. Student ma też nauczyć się wykonywania zadań wynikających z obowiązków powierzonych przez pracodawcę. Ponadto praktyki mają służyć studentom do promocji własnej wiedzy i umiejętności przed potencjalnym pracodawcą. Student podczas praktyki realizowanej w danym podmiocie może również poszukiwać problemu, który będzie tematem jego projektu dyplomowego kończącego studia.” Rekomenduje się uwzględnienie w celowości praktyk zróżnicowania odpowiednio do poziomu studiów licencjackich i magisterskich.

Dla praktyki na studiach I stopnia przypisano następujące efekty uczenia się: WIEDZA: PZ_W01 dopasowuje zagadnienia prawne i organizacyjne dotyczące funkcjonowania obiektów turystycznych oraz rekreacyjnych; PZ_W02 wymienia tendencje i trendy występujące na rynku turystycznym i rekreacyjnym i odnosi je do aspektów społecznych, demograficznych, ekonomicznych, prawnych, politycznych, przyrodniczych, technologicznych i kulturowych; UMIEJĘTNOŚCI: PZ_U01 korzysta

z różnych źródeł informacji przy tworzeniu produktu turystycznego; PZ_U02 udziela fachowej porady odnośnie organizacji wydarzenia turystycznego i rekreacyjnego; PZ_U03 stosuje w praktyce przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, sanitarne, ocenia sytuację i reaguje w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; PZ_U04 prezentuje ofertę obiektu turystycznego lub rekreacyjnego oraz przeprowadza analizę porównawczą oferowanych usług przez wybrane obiekty turystyczne i rekreacyjne; PZ_U05 stosuje w praktyce instrumenty marketingu, sprawnie komunikuje się, a w szczególności prowadzi rozmowę sprzedażową; PZ_U06 korzysta z wybranych systemów informatycznych wykorzystywanych w praktyce gospodarczej przez podmioty turystyczne i rekreacyjne do obsługi konsumentów; PZ_U07 formułuje w sposób zrozumiały, w mowie i na piśmie, podstawowe polecenia i zarządzenia stosowane w obsłudze obiektu turystycznego i rekreacyjnego; PZ_U08 wskazuje własne luki kompetencyjne i podaje argumenty przemawiające za potrzebą dalszego uczenia się; PZ_U09 wskazuje pozytywne aspekty pracy zespołowej, współdziała i pracuje w grupie, przyjmując w niej różne role; KOMPETENCJE SPOŁECZNE: PZ_K01 określa priorytety i zarządza zadaniami realizowanymi przez siebie lub innych; PZ_K02 w zgodzie z własną wiedzą oraz zasadami etyki interpretuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu turystycznego i rekreacyjnego; PZ_K03 zwraca się do odpowiednich instytucji w kwestiach związanych z turystyką i rekreacją; PZ_K04 wykazuje kreatywność i przedsiębiorczość w działaniu, wykazuje się samodzielnością oraz elastycznością w podejmowaniu decyzji jako konsument, pracownik, przedsiębiorca turystyczny i rekreacyjny, lub pracownik aparatu administracji turystycznej i rekreacyjnej; PZ_K05 okazuje szacunek wobec klienta, turysty, rekreanta, grup społecznych oraz troszczy się o ich dobro poprzez przestrzeganie etycznych norm funkcjonujących w społeczeństwie.

Efekty uczenia się przypisane do praktyk zawodowych na studiach II stopnia są następujące: WIEDZA: PZ_W01 zagadnienia ekonomiki i organizacji przedsiębiorstwa turystycznego i rekreacyjnego; UMIEJĘTNOŚCI: PZ_U01 posługiwać się zasadami etycznymi oraz innymi normami i regułami obowiązującymi w biznesie w swojej działalności turystyczno-rekreacyjnej z uwzględnieniem różnych kręgów kulturowych; PZ_U02 komunikować się z otoczeniem oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu (zarówno w języku polskim jak i obcym), prowadzić negocjacje i rozwiązywać konflikty w różnych środowiskach (także interkulturowych) z efektywnym wykorzystaniem komunikacji interpersonalnej; PZ_U03 wykorzystywać metody i instrumenty zarządzania przedsiębiorstwem turystycznym i obszarem recepcji turystycznej; KOMPETENCJE SPOŁECZNE: PZ_K01 prowadzenia działalności gospodarczej w turystyce i rekreacji oraz pracy w sektorze państwowym, prywatnym i społecznym a także adaptowania się do zmian w dalszej karierze zawodowej; PZ_K02 odpowiedzialnego wypełniania obowiązków wynikających z zajmowania stanowisk odpowiedzialnych za rozwój turystyki i rekreacji w administracji rządowej i samorządowej oraz branży turystycznej i rekreacyjnej; PZ_K03 wzięcia odpowiedzialności za osoby jemu podlegające oraz za powierzone mu zadania.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Niemniej, efekty określone dla praktyk na studiach I stopnia w odniesieniu do wiedzy są bardziej zaawansowane niż efekty dla studiów II stopnia. Nie zachowano zatem progresji odpowiadającej 6 i 7 poziomowi PRK. Efekty dla praktyk II stopnia nie są zgodne z wymogami określonymi na 7 poziomie PRK. Ponadto, efekty te są zbyt skromne, jak na możliwości zrealizowania w czasie przeznaczonym na praktyki i wobec przypisanym im treściom kształcenia. Ponadto, nieprawidłowo przypisano efekty w grupach umiejętności (np. PZ_K01 zawiera w sobie umiejętności i kompetencje; PZ_U01 – kompetencje społeczne).

Treści programowe zostały szczegółowo określone i zawarte w sylabusie. Programy modułowe stanowią podstawę do odbycia praktyki zawodowej i są wskazówkami dla zakładowych opiekunów praktykantów, którzy są odpowiedzialni za zorganizowanie i przebieg praktyki zgodnie z zawartymi porozumieniami. Moduły dla obu poziomów studiów są następujące: obowiązkowe (podstawy prawne i przedmiot działalności podmiotu; organizacja podmiotu; dokumentacja organizacyjna podmiotu; infrastruktura podmiotu) oraz moduły do wyboru (student obowiązkowo powinien zrealizować co najmniej 6 modułów): działalność marketingowa instytucji; sprzedaż i doradztwo klienta; działania z zakresu aktywizacji sprzedaży; technologie i systemy informatyczne; finansowe ramy działalności instytucji; programowanie i organizacja imprezy turystycznej krajowej lub zagranicznej; programowanie i organizacja imprezy rekreacyjnej lub sportowej; obsługa przewodnicka lub pilocka grupy turystycznej; obsługa podróżnicza pasażerów; obsługa recepcji; służba piętér–housekeeping; współpraca w grupie i zarządzanie zespołem; moduł realizowany w biurach podróży; moduł realizowany w obiektach noclegowych; moduł realizowany w obiektach gastronomicznych; moduł realizowany w punktach informacji turystycznej; moduł realizowany w ośrodkach sportu i rekreacji; moduł realizowany w centrach i obiektach rekreacyjnych; moduł realizowany w obiektach uzdrowiskowych; moduł realizowany w obiektach spa & wellness; moduł realizowany w parkach narodowych i krajobrazowych; moduł realizowany w jednostkach samorządu terytorialnego lub instytucjach administracji państwowej; moduł realizowany w organizacjach turystycznych lub rekreacyjnych. Zakres treści oraz liczba wymaganych modułów na obu poziomach studiów są te same, przy odmiennych efektach uczenia się przypisanych do praktyk i różnym czasie realizacji praktyk odpowiednio na studiach I i II stopnia.

Student studiów I stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) ma obowiązek odbycia praktyki w wymiarze 960 godzin/12 tygodni (podane w karcie przedmiotu). Praktyki są rozłożone w planie studiów po 240 godzin w semestrach IV-VII. Liczba ECTS: 32. Na studiach I stopnia praktyki powinny zostać rozłożone przynajmniej na 24 tygodnie, a nie jak zapisano w karcie na 12 tygodni.

Zespół oceniający rekomenduje korektę wymiaru (czasu) realizacji praktyk tak, by jej wymiar był zgodny z art. 67. ust. 5 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Dla studentów II stopnia wymiar ten wynosi 480 godzin/12 tygodni, przy czym praktyki są rozłożone na 4 części po 120 godzin w semestrze (20 ECTS). Wymiar godzinowy i rozłożenie w planie studiów są adekwatne do obowiązujących regulacji i możliwości ich wykonania przez studenta. Wyliczenie ECTS dla praktyk na studiach I stopnia jest prawidłowe, na studiach II stopnia nieco zawyżone.

Miejsca, w których dopuszcza się możliwość odbywania praktyk dla obu poziomów studiów są takie same: biura podróży, hotele, motele, ośrodki wypoczynkowe, schroniska, kempingi, pola namiotowe, ośrodki sportowe, ośrodki rekreacyjne, ośrodki sportu i rekreacji, punkty informacji turystycznej, obiekty spa i wellness, uzdrowiska, parki narodowe i krajobrazowe, urzędy administracji rządowej i samorządowej, branżowe i samorządowe organizacje turystyczne, organizacje rekreacyjne, firmy świadczące usługi transportowe, linie lotnicze, agenci handlowi. Praktyka zawodowa może być również realizowana zagranicą. BKiP współpracuje z ponad 30 podmiotami, które są gotowe przyjąć studentów ocenianego kierunku na praktyki. Liczba i zróżnicowanie miejsc praktyk dostępnych dla studentów są w pełni wystarczające dla zapewnienia odpowiedniego doboru miejsc praktyk. Dopuszcza się również wybór miejsca praktyk spoza listy oferowanej przez Biuro. W takich przypadkach przewidziano tryb weryfikacji miejsca pracy zaproponowanego przez studenta oraz akceptacji wytypowanego przez podmiot przyjmujący zakładowego opiekuna praktyk. Miejsca

praktyk są weryfikowane przede wszystkim pod kątem możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Praktyki odbywają się na podstawie umowy z podmiotem przyjmującym na praktyki. W umowie zawarty jest indywidualny program studiów oparty na modułach określonych w treściach założonych dla praktyk. Praktyki zawodowe odbywają się głównie w podmiotach lub wydziałach związanych z szeroko rozumianą turystyką i rekreacją. Profil firm jest bardzo zróżnicowany a infrastruktura umożliwia osiągnięcie zakładanych dla praktyk efektów uczenia się.

Na Uczelni obowiązuje procedura monitoringu praktyk zawodowych, której celem jest zweryfikowanie przebiegu praktyk, poznanie opinii opiekuna i studenta. BKiP na bieżąco monitoruje przebieg praktyki i interweniuje w przypadku ewentualnych problemów w trakcie realizacji praktyki. Monitoring obejmuje podmioty, z którymi Biuro współpracowało w latach ubiegłych, również tych firm z którymi do tej pory BKiP nie współpracowało lub współpraca była sporadyczna. Monitoring opiera się na losowym doborze. Dodatkowo, działanie jest realizowane zawsze w sytuacji zgłoszenia problemu podczas realizacji praktyki zawodowej przez studenta lub praktykodawcę. Rozmowa telefoniczna w ramach wizytacji jest prowadzona wg scenariusza, który zawiera m.in.: sprawdzenie czy student jest na praktyce oraz dopytanie o sposób realizacji zadań przez praktykanta podczas praktyk. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przeprowadza się rozmowę wyjaśniającą ze studentem, podjęcie mediacji i wyjaśnień zaistniałej sytuacji oraz podjęcie decyzji po mediacjach, przy czym możliwe są następujące scenariusze: włączenie do procedury opiekuna merytorycznego oraz w dalszej kolejności prodziekana; osiągnięcie porozumienia pomiędzy stronami, kontynuacja realizacji praktyk lub nieosiągnięcie porozumienia pomiędzy stronami, przerwanie realizacji praktyk. Możliwa jest też hospitacja w przypadku zgłoszenia nieprawidłowości przez studenta realizującego praktykę.

W trakcie praktyk student jest obowiązany prowadzić dziennik praktyk. Udostępnione zespołowi oceniającemu dzienniki zawierały szczegółowe wyliczenie realizowanych zadań w układzie dziennym lub tygodniowym. Po zakończeniu praktyki student ma obowiązek przygotować raport oraz wypełnić druk samooceny osiągnięcia efektów uczenia się. W karcie przedmiotu określono sposób weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się. Student uzyskuje zaliczenie na zal. przy czym potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia w trakcie praktyki zawodowej dokonywane jest przez opiekuna merytorycznego z ramienia Wydziału na podstawie przedłożonych przez studenta dokumentów: porozumienie, program, zaświadczenie, dziennik praktyk, raport. Udział pracodawcy w nadzorze i ocenie praktykanta znajduje swój formalny wyraz w zaświadczeniu o odbyciu praktyk wraz z oceną poszczególnych efektów uczenia dokonywaną przez zakładowego opiekuna praktyk. Tryb zaliczania praktyk nie uwzględnia weryfikacji ze strony Uczelni dokumentacji przedłożonej przez studenta, która miała by na celu weryfikację osiągnięcia przez praktykanta zakładanych efektów uczenia się. Dlatego metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, nie są całkowicie trafnie dobrane, bowiem nie umożliwiają w pełni skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Zatem, rekomenduje się uwzględnienie w trybie oceny praktyk również aktywnej formy weryfikacji efektów uczenia się przez przedstawiciela Uczelni.

Uczelnia dopuszcza możliwość zaliczenia na poczet części lub całości praktyki pracy zawodowej, indywidualnie zorganizowanej praktyki lub stażu. Zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej jest przeprowadzane na podstawie dokumentacji potwierdzającej ich doświadczenie zawodowe (zaświadczenie o odbyciu praktyk, staży lub o zatrudnieniu od pracodawcy lub samozatrudnieniu z zakresem obowiązków i oceną efektów uczenia się dla praktyki zawodowej, kartę samooceny

efektów uczenia się, program praktyk zaopiniowany przez podmiot przyjmujący. Poprawność realizowanej praktyki weryfikowana jest przez merytorycznego opiekuna praktyk wyznaczonego przez dziekana na podstawie przedłożonych dokumentów. W przypadku samozatrudnienia studenta procedura uwzględnia rozmowę prowadzoną przez opiekuna ze strony Uczelni mającą na celu zweryfikowanie stopnia osiągnięcia zakładanych dla praktyk efektów uczenia się przez praktykanta.

Całokształt procesu organizacji i nadzoru nad praktykami opiera się o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące wszelkie aspekty osiągania zakładanych efektów uczenia się. Jak dotychczas nie stwierdzono problemów organizacyjnych związanych z realizacją praktyk.

Organizacja praktyk zawodowych podlega dostosowaniu do zmieniających się wymogów prawa. Uczelnia nie przygotowała systemowych rozwiązań w obszarze praktyk zawodowych na ocenianym kierunku na czas pandemii. Rekomenduje się opracowanie metod alternatywnych w zakresie możliwości osiągania efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych w formach specyficznych dla funkcjonowania Uczelni w trybie zdalnym.

Ocena działań związanych z realizacją praktyki leży w kompetencjach Biura Karier i Praktyk i odbywa się na bieżąco - poprzez utrzymywanie przez Biuro kontaktu z przedsiębiorstwami przyjmującymi studentów na praktyki oraz kontaktu ze studentami, którzy delegowani są na praktykę. Po zakończeniu danego roku akademickiego wykonuje się analizę dokumentacji praktyk. Po wstępnej weryfikacji dokumentacji przez BKIP, menedżer kierunku przeprowadza weryfikację merytoryczną. Ocena całokształtu praktyk zawodowych jest nadzorowana przez prodziekana odpowiedzialnego za praktyki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści zaplanowane na kierunku turystyka i rekreacja są zgodne z efektami uczenia się; pewne zastrzeżenia można formułować w zakresie przyporządkowania ich do dyscyplin, zwłaszcza tych określonych jako „inne”. Sekwencja zajęć jest prawidłowa. Program studiów jest realizowany w oparciu o właściwą sekwencję przedmiotów.

W zakresie oceny zgodności oferowanych w procesie nauczania treści z aktualnym stanem wiedzy w dziedzinach nauk społecznych, zespół oceniający stwierdził, że karty przedmiotów, wobec określonej i opisanej w tym Raporcie procedury odzwierciedlają zarówno potrzeby praktyki (otoczenia gospodarczego), jak i zmieniających się trendów w dyskursie naukowym; jednak dobór literatury w niektórych kartach przedmiotów wymaga aktualizacji. Niestety stosunkowo rzadko wśród literatury pojawiają się prace autorstwa wykładowców. W zakresie literatury podstawowej i uzupełniającej nie występują materiały opublikowane w języku obcym. W tym zakresie sporządzono stosowną rekomendację.

Harmonogram realizacji studiów oraz liczba semestrów, liczba godzin prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i nakład pracy liczony wyłącznie poprzez ECTS jest właściwy. Metody kształcenia, w tym na odległość, są zróżnicowane, dostosowane do zbioru rozmaitych zajęć i umożliwiają aktywizowanie studentów w trakcie zajęć, co dostrzeżono również na hospitacjach.

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne studentów są realizowane w instytucjach otoczenia, jak i przestrzeniach otwartych, a w czasach pandemii COVID 19 na platformie MS Teams.

Studenci z niepełnosprawnością mogą oczekiwać wsparcia ze strony Uczelni. Proces uczenia się jest dostosowywany indywidualnie do potrzeb studenta z niepełnosprawnością. W WSB w Poznaniu istnieją zarówno stosowne procedury, jak i struktura organizacyjna, zadaniem których jest monitorowanie przestrzegania praw tej grupy studentów.

Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące wskazanie osób, które odpowiadają za organizację i nadzór oraz określenie ich zadań i odpowiedzialności, kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki, reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy, zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się. Wymiar i punktacja ECTS (na studiach I stopnia), a także umiejscowienie w planie studiów i dobór miejsc praktyk na wizytowanym kierunku umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Punktacja ECTS na studiach II stopnia jest nieco zawyżona i wymaga dostosowania obowiązujących regulacji. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się ma charakter szczegółowy – w odniesieniu do poszczególnych efektów uczenia się, na podstawie wyznaczonych kryteriów i zachowaniem gradacji w postaci ocen. Zaliczenie praktyk nie uwzględnia aktywnej weryfikacji stopnia osiągnięcia poszczególnych efektów przez przedstawiciela Uczelni (poza przypadkiem zaliczania praktyki w ramach samozatrudnienia studenta). Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje osób nadzorujących realizację praktyk z ramienia Uczelni nie budzą wątpliwości. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu uczenia się, umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Sylabus praktyk jest skonstruowany prawidłowo. Realizacja praktyk nie uległa modyfikacjom ze względu na stan zagrożenia epidemiologicznego.

Organizacja procesu nauczania umożliwia efektywne wykorzystanie czasu zarówno na udział w zajęciach, jak i samodzielne uczenie się, oraz weryfikację i ocenę uczenia się. Niemniej jednak o ile czas trwania studiów, mierzony nakładem pracy, wyrażonym poprzez liczbę punktów ECTS spełnia wymogi art. 76.1. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), to:

1. Nie jest spełniona zasada przypisania do 1ECTS 25-30 godzin pracy studenta, obejmującej zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami (Art.67 ust. 2 i 3 cyt. Ustawy).

Ponadto:

2. Nie zachowano zgodności efektów uczenia się zakładanych dla praktyk z odpowiednio 6 i 7 poziomem PRK.
3. Nie dopasowano treści programowych dla praktyk do efektów uczenia się odpowiednio na studiach I i II stopnia.

Zalecenia

1. Zaleca się, aby w programie kształcenia - przy szacowaniu wymiaru godzinowego zajęć oraz nakładu czasu pracy koniecznego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się - została

przyjęta i wdrożona zasada przypisania do 1ECTS 25-30 godzin pracy studenta, obejmująca zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami zgodnie z Art.67 ust. 2 i 3 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Zaleca się zapewnienie zgodności efektów uczenia się zakładanych dla praktyk z odpowiednio 6 i 7 poziomem PRK.
3. Zaleca się dopasowanie treści programowych dla praktyk do efektów uczenia się odpowiednio na studiach I i II stopnia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i tryb rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2020/2021 w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu reguluje uchwała nr 24/2019 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 3 czerwca 2019 r. oraz uchwała nr 73/2020 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2020 roku w sprawie uchwalenia zmian w warunkach i trybie rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2020/2021. §2 ust. 6 uchwały z 2020 r. precyzuje warunki przyjęcia na studia, wskazując rekrutację, potwierdzenie efektów uczenia się lub przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. §3 ww uchwały precyzuje wymagane dokumenty i procedurę kwalifikacyjną. W ocenie zespołu oceniającego warunki rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury kwalifikacyjne na studia są przejrzyste i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się (zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacyjną). Zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się poza systemem studiów określa Uchwała Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej nr 102/2015 z dnia 30 czerwca 2015 oraz Zarządzenie Dziekana Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu nr 12/2017 z dnia 19 czerwca 2017. Precyzują one zasady przyjęcia na studia wyższe, na semestry inne niż semestr pierwszy, zarówno I stopnia, jak i II stopnia. Wśród tych zasad wskazuje się m.in.: na ocenę stopnia zgodności pomiędzy efektami uczenia się osiągniętymi w uczelni, która dokumentuje osiągnięcia kandydata na studia w WSB w Poznaniu, a efektami uczenia się przewidzianymi w programie (planie) studiów tejże uczelni dla danego rocznika; dopuszczalny zakres różnic programowych, który nie powinien przekraczać liczby przedmiotów przypadających na jeden semestr studiów przy założeniu, że uzupełnienie braków z nich wynikających nastąpi w ciągu dwóch semestrów; zakaz przyjmowania studentów z innych uczelni na wyższe semestry studiów na WFiB WSB w Poznaniu. Zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się poza systemem studiów określa Uchwała Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej nr 102/2015 z dnia 30 czerwca 2015 oraz Zarządzenie Dziekana Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu nr 12/2017 z dnia 19 czerwca 2017. Zgodnie z zawartymi tam regulacjami wnioskodawca powinien posiadać określony staż zawodowy, nie krótszy niż 5 lat w przypadku osób ubiegających się o uznanie efektów uczenia się na studiach licencjackich bądź nie krótszy niż 3 lata w przypadku osób ubiegających się o uznanie efektów uczenia się na studiach magisterskich. Potwierdzanie efektów uczenia się dotyczy określonych przedmiotów kierunkowych. Liczba punktów ECTS związanych z potwierdzaniem efektów uczenia się dla danego wnioskodawcy nie może przekroczyć 50% puli punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia, natomiast liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie najlepszych wyników

uzyskanych w procesie potwierdzania efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku. Powołanie imienne Komisji następuje po wpłynięciu wniosku studenta o potwierdzenie efektów uczenia się i wniesieniu opłaty. Decyzję o potwierdzeniu efektów uczenia się podejmuje dziekan. W przypadku uzasadnionych wątpliwości dziekan może podjąć decyzję o przeprowadzeniu egzaminu weryfikującego efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów. Od decyzji dziekana przysługuje odwołanie do rektora. Zaliczenie zajęć w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się dokumentowane jest w protokołach zaliczenia zajęć oraz w karcie okresowych osiągnięć studenta.

W ocenie zespołu oceniającego warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warunki rekrutacji na studia są transparentne i tym samym zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Warunki rekrutacji na studia były przyjmowane formalnie przez Senat Uczelni przed okresem pandemii. W sytuacji przejścia na nauczanie zdalne pracownicy Biura Rekrutacji byli zobowiązani do informowania studentów o przewidywanym trybie nauki i jego konsekwencjach. Wiosną 2020 r. po przejściu nauczania na tryb zdalny, wykonane zostały badania opinii studentów na temat nauczania zdalnego. Wyniki jednoznacznie wskazały brak problemów studentów z: dostępem do Internetu (choćby poprzez smartfon), dostępem (lub posiadaniem) komputera, aplikacjami typu MS Teams, Zoom, Webex. Niemniej jednak studentom zaoferowano szkolenie z MS Teams i platformy e-learningowej Moodle.

Na kierunku turystyka i rekreacja weryfikacja i ocena osiągniętych przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwia równe traktowanie studentów, zapewnia bezstronność przejrzystość procesu weryfikacji, wiarygodność i porównywalność ocen. Studenci zdobywają punkty zaliczeniowe w trakcie całego semestru – a nie tylko na jego końcu. Dzięki temu, student we współpracy z wykładowcą może na bieżąco monitorować rozwój swoich kompetencji i umiejętności. Celem ujednolicenia sposobów oceniania, na każdym z przedmiotów student otrzymuje możliwość zdobycia 100 punktów w różnych formach aktywności. Uzyskanie pozytywnej oceny wymaga zdobycia minimum 50% punktów przewidzianych dla danego przedmiotu. Wszystkie prace etapowe i zaliczeniowe są archiwizowane przez prowadzącego przedmiot przez okres roku od dnia, w którym stanowiły podstawę do wystawienia oceny studenta.

Proces ewaluacji przebiega zgodnie z opisem w karcie przedmiotu. Zadania zaliczeniowe (kolokwia, projekty, eseje, zadania otwarte i problemowe różnego typu) studenci wykonują zgodnie z harmonogramem i kryteriami oceny wskazanymi przez prowadzącego zajęcia. Dzięki temu sprawdzone są efekty uczenia się zapisane w karcie przedmiotu. Studenci, którzy z jakichś powodów nie byli w stanie uzyskać wystarczającej do zaliczenia liczby punktów, mogą wykonać wskazane zadania zaliczeniowe jeszcze raz w sesji poprawkowej. Opis przebiegu procesu ewaluacji zawarty w karcie dotyczy również studentów z niepełnosprawnościami. W przypadku problemów z realizacją określonego zadania wynikającą z niepełnosprawności, student zgłasza ten fakt wykładowcy i możliwe jest ustalenie innej, alternatywnej drogi osiągnięcia określonego efektu uczenia się, a także formy jego sprawdzenia. W przypadku braku możliwości porozumienia sprawa może zostać zgłoszona do Pełnomocnika Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnościami, który wspomaga proces wypracowania satysfakcjonującego obie strony rozwiązania. Należy podkreślić, że w ciągu ostatniego

roku kalendarzowego nie były konieczne żadne działania w tym zakresie ze strony Pełnomocnika. Z informacji uzyskanych od Uczelni wynika, że wiele osób - mimo posiadanych dysfunkcji zdrowotnych – podejmują próbę zaliczenia przedmiotu bez zgłaszania swoich problemów zdrowotnych lub robią to dopiero przed podejściem w trybie poprawkowym. Wykładowcy są otwarci i elastyczni w zakresie dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb studentów. Prośby najczęściej kierowane do wykładowców dotyczą wydłużenia czasu pisania kolokwium z uwagi na niepełnosprawność ruchową lub dysfunkcję wzroku. Założeniem jest wspieranie studenta w procesie edukacji, przy jednoczesnym przestrzeganiu standardów nauczania przyjętych na uczelni. W tym kontekście warto podkreślić starania Uczelni w tym zakresie, co ujawnia się np. w zaplanowanym na kwiecień 2021 r. szkoleniu dla wykładowców w zakresie metod pracy dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości studenta wynikających z jego niepełnosprawności.

Proces dyplomowania w WSB obudowany jest szeregiem procedur. Przyjęty model dyplomowania na studiach I stopnia zakłada realizację przez zespoły studentów prac dyplomowych w formie projektów. Do realizacji projektu studenci przygotowani są systematycznie w ramach zajęć w semestrach 1-4 *metodyka pracy dyplomowej* (2 godz. wykładów, 10 godz. ćwiczeń i 104 godz. w e-learningu wycenione na 5 ECTS plus praca własna 3 ECTS), oraz 3 semestralnym przedmiotem (5-7) *seminarium dyplomowe* (projekt) – 64 godz. studia stacjonarne i 38 godz. studia niestacjonarne plus 60 godz. (dla obu form studiów) projektów, wycenionych na 6/5 ECTS plus 6/7 ECTS pracy własnej. Generalnie do przygotowania napisania pracy w sumie przeznaczono 20 ECTS. Licząc dolną granicę godzin pracy studenta, wypadającą na 1 ECTS jako 25 godzin, faktyczny nakład pracy 1 studenta na napisanie projektu wynosi 500 godzin. Jeśli przyjąć jedynie 12 ECTS, przypisane do seminarium dyplomowego, wówczas nakład pracy studenta, liczony tą samą metodą, wyniesie 300 godz. Prace pisane są w zespołach 3-4 osobowych.

Wybór promotora realizowany jest na podstawie zgłoszeń studentów w systemie Moodle, spośród pracowników, którzy zostali wybrani przez Dziekana na wniosek Menedżera kierunku. Wybór dokonywany jest spośród pracowników posiadających co najmniej stopień doktora, mających dłuższy staż pracy w WSB, są to głównie osoby łączące doświadczenia praktyczne z wiedzą akademicką, sprawdzone w kontekście realizacji funkcji opiekuna projektu. Jak wynikało z informacji, otrzymanych przez zespół oceniający, tematyka prac, jest weryfikowana przez komisję ds. jakości prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów. Ponadto ta komisja (działająca od 2016 roku) skupia swoje wysiłki na wypracowaniu standardów prac dyplomowych, wypracowaniu kryteriów oceny zgłaszanych do zaopiniowania tematów. Od 2018 roku opiniowanie tematów odbywa się poprzez platformę *Quality*. Zgodnie z przyjętą w WSB procedurą, po zakończeniu pracy i przyjęciu jej przez opiekuna, następuje sprawdzenie prac w systemie JSA (Jednolitym Systemie Antyplagiatowym), następnie po zatwierdzeniu przez opiekuna praca jest kierowana do recenzji. Recenzent pracy wybierany jest 1 semestr przed zakończeniem procesu przygotowania pracy. Praca zostaje zrecenzowana i dopuszczona do obrony. Ponieważ praca jest realizowana przez zespół, zawiera oświadczenia członków zespołu o ich konkretnym wkładzie w realizację projektu, zawiera również oświadczenia współautorów co do rozwoju ich umiejętności, wiedzy i postaw, jakie zauważyli u siebie. Procedura obrony opisana jest w dokumencie *Regulamin zdalnego egzaminu dyplomowego (e-obrony) w roku 2019/2020 na Wydziale Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu*. Obronie przewodniczy przewodniczący, uczestniczą w niej promotor i recenzent oraz student (współautor projektu dyplomowego). Egzamin dyplomowy składa się z prezentacji przygotowanej pracy,

odpowiedzi na 2 zadane przez recenzenta pytania, na które student odpowiada po kolei, oraz wylosowanych pytań kierunkowych.

Studenci studiów II stopnia realizują swoją pracę magisterską pod kierunkiem promotora. Lista promotorów jest zatwierdzana przez Dziekana. Zapisy do grupy seminaryjnej konkretnego promotora są ogłaszane na początku semestru pierwszego. Studenci mogą zapoznać się z ofertą seminaryjną, tzn. listą promotorów wraz z opisem obszaru zainteresowań badawczych promotora i przykładowymi tematami prac dyplomowych. Zapisy do grup seminaryjnych odbywają się poprzez platformę Moodle. Temat pracy magisterskiej zatwierdza promotor, biorąc pod uwagę zainteresowania studentów, tematykę badawczą oraz potrzeby praktyki gospodarczej.

Praca jest realizowana przy metodycznym i metodologicznym wsparciu dwóch przedmiotów: *metodyka pracy magisterskiej* (8 godz. 1 ECTS) oraz *seminarium magisterskie* (120 godz. 25 ECTS). Razem na napisanie pracy przeznaczona jest w planie 26 ECTS, co przy przeliczeniu 25 godz. za 1 ECTS daje 600 godz. nakładu pracy.

Praca magisterska po jej zakończeniu powinna być przyjęta przez promotora i przekazana do dziekanatu przed końcem terminu wyznaczonego zarządzeniem Dziekana. Praca jest weryfikowana w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym, promotor ocenia wyniki weryfikacji. Praca jest oceniana przez promotora i recenzenta. W przypadku uzyskania dwóch pozytywnych ocen, student może przystąpić do jej obrony. Procedura obrony powinna być analogiczna do opisanej powyżej.

Wylosowane prace były autorstwa 1-4 osób, z wydzieleniem zadań do realizacji i przypisaniem konkretnych autorów do ich realizacji. W zespołach wieloosobowych, charakterystycznych dla projektów dyplomowych na I stopniu studiów, zdarzały się prace z wydzielonymi różnymi zakresami dla autorów, składające się na całość. Każda praca zawierała również samoocenę wzbogacenia doświadczeń autorów, zrealizowanych w trakcie opracowania tematyki.

Analiza wylosowanych prac zarówno na I, jak i na II stopniu (szczegóły w Załączniku 3 część I) wskazała na: (1) w dominującej liczbie prace są napisane na podstawie wyjątkowo ubogiej literatury źródłowej, wobec czego prace pisane są na podstawie dominującej liczby źródeł netograficznych. (2) ubogi stan literatury ujawnia się w pracach magisterskich, gdzie nie odnotowuje się również żadnych pozycji w języku obcym. (3) prace magisterskie nie realizują powierzonych im wymagań właściwych dla prac na poziomie 7PRK (w części metodycznej, w części teoretycznej itp.). (4) W części praktycznej generalnie występują bardzo proste sposoby badania (najczęściej są to ankiety, opracowanie polega na wyliczeniu udziałów procentowych i zaprezentowaniu wyników w postaci graficznej, zaś opis słowny sprowadza się do opisu grafiki) - dotyczy szczególnie prac magisterskich. (5) objętość projektów dyplomowych, realizowanych na I stopniu studiów, była niewielka (30-40 stron), a w przeliczeniu na 1 osobę stanowiła średnio 10 stron. (6) Wobec wymienionych mankamentów zdarzały się prace zbyt wysoko ocenione (zwłaszcza dotyczy to prac magisterskich). (7) Porównując poziom ocenianych prac realizowanych w ramach projektu dyplomowego do zaplanowanego nakładu na ich wykonanie (dla przypomnienia 600 godzin na 1 autora, zatem w przypadku 4 osobowego zespołu (uczelnia rekomenduje prace nad projektem dyplomowym w 2-4 osobowych zespołach) nakład pracy na realizację przedsięwzięcia nieskomplikowanego i zmaterializowanego w postaci dokumentu w czasie 2400 godzin nie znajduje uzasadnienia w zakresie pracy) bilans wypadł niekorzystnie.

Zgodnie z art. 76 pkt.4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.), w kontekście

postanowień art. 76 pkt.2. prace pisemne uczelnia sprawdza przed egzaminem dyplomowym z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Bez sprawdzenia prac Uczelnia nie jest w stanie zweryfikować stopnia samodzielności opracowania, jak również wykluczyć ewentualne nieuprawnione zapożyczenia. Zgodnie z ideą funkcjonowania tego systemu oraz w nawiązaniu do ustaleń indywidualnych Uczelni, dopuszczalne są maksymalne poziomy zapożyczeń (nie więcej niż 50% dla fraz zawierających 5 i więcej wyrazów, nie więcej niż 5% dla fraz 20 i więcej wyrazów, lub w systemie podwyższonego podobieństwa – powyżej 50% fraz zawierających 5 i więcej wyrazów lub powyżej 5% lecz nie więcej niż 30% fraz zawierających 20 i więcej wyrazów. Te warunki wskazuje Zarządzenie nr 01/2019 Rektora WSB z 25 stycznia 2019 roku w sprawie wprowadzenia procedury antyplagiatowej w WSB. Tymczasem w wielu pracach poziomy oscylują wokół 0%, w tym również w kontekście podobieństwa do źródeł internetowych. Zgodnie z wytycznymi, wskazanymi przez autorów JSA, taka sytuacja (w nawiązaniu do innych wskazań w raporcie kontroli) powinna stanowić sygnał ostrzegawczy dla kontrolera, mogąca świadczyć o próbach manipulacji, mających na celu ukrycie ewentualnych nadmiernych podobieństw lub sytuacji plagiatu. Tymczasem w takich sytuacjach promotorzy bez jakichkolwiek wyjaśnień akceptowali pracę dopuszczając do obrony (formularze ocen JSA były ponadto bez podpisu promotora). W ten sposób zignorowali ostrzeżenie, jakie system takimi wynikami daje, jak również postąpili wbrew cytowanemu Zarządzeniu nr 01/2019 Rektora WSB, w którym wskazuje się na konieczność „uzasadnienia w raporcie zgody na dopuszczenie do obrony”. Zdaniem zespołu oceniającego zaniedbano właściwej interpretacji wyników JSA oraz nie przeprowadzono dogłębnego badania prac, które powinny przed dopuszczeniem do egzaminu dyplomowego podlegać rzetelnej weryfikacji.

Egzaminy dyplomowe odbywają się na podstawie Zarządzenia nr 7/2017 Dziekana Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu z dnia 03 kwietnia 2017 roku oraz Zarządzenia nr 8/2017 w sprawie zasad przygotowania i oceny projektu dyplomowego (z dn. 03 kwietnia 2017 roku). Do egzaminu przygotowywane są recenzje – promotora oraz recenzenta, przy czym recenzent może wpisać komentarz (druk ma takie miejsce), natomiast promotor nie. Zastrzeżenie zespołu oceniającego budzi to, że w kwestionariuszach recenzji prac dyplomowych, każda recenzja jest w ramach zespołu jednakowa, ocena za pracę również (nie ma różnicowania względem osób i pracy – wkładu w całość oraz jakości), część opisowa w niektórych recenzjach traktowana jest przez oceniających pobieżnie, wypełniana stwierdzeniami o charakterze ogólników. Takie recenzje mogą być uznane za niesatysfakcjonujące z punktu widzenia studentów, którzy poświęcili pisaniu pracy kilka semestrów i być może chcieliby zapoznać się z kompleksowymi opiniami promotora i recenzenta na temat jej poziomu naukowego. Zespół oceniający rekomenduje uszczegółowienie stopnia oceny pracy dyplomowej w taki sposób, by wykazywać zarówno słabe jak i mocne strony oraz identyfikować te efekty uczenia się, które są przewidziane w seminarium dyplomowym.

W trakcie egzaminu dyplomowego, jak wynika z protokołów obron, nie podejmowana jest dyskusja w zakresie stwierdzonych w pracy uchybień czy niedoskonałości. Pytania teoretyczne mają charakter ogólnych pytań z zakresu podstawowego, nie zaś problemowych, co byłoby bardziej pożądaną formą weryfikacji wiedzy w kontekście wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji, gdzie zwraca się uwagę nie na wiedzę ogólną, lecz na wyjaśnianie złożonych zależności, zaś wiedza powinna być zaawansowana. Zespół oceniający zaleca dostosowanie pytań egzaminacyjnych do takiej postaci, która pozwala na weryfikację wiedzy w kontekście jej uwarunkowań i zależności. W przypadku prac napisanych przez grupę studentów nie ma dowodów na to, że każdy z członków zespołu zrealizował komplet przypisanych pracy efektów uczenia się. Zespół oceniający rekomenduje przeformułowanie idei

projektu dyplomowego w kierunku możliwości: osiągania zróżnicowanych ocen przez każdego ze współautorów, weryfikacji wiedzy, która nie była przedmiotem opracowania przez współautora.

Na kierunku turystyka i rekreacja obowiązuje zasada przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów w ciągu 7 dni od zaistniałej sytuacji weryfikującej efekty uczenia się, np. po kolokwium itp. Studenci mają prawo odnieść się do oceny np. podczas dyżuru wykładowcy.

Podstawowe informacje o sposobach rozstrzygania różnego typu konfliktów student otrzymuje na początku studiów. W przypadku studentów kierunku turystyka i rekreacja ma to miejsce w ramach spotkania z prodziekanem kierunku, które ma charakter szkolenia (ABC studenta). W przypadku występowania konfliktów na linii studenci-wykładowca, starosta grupy lub inny student zgłasza występujący problem Menedżerowi kierunku bądź właściwemu prodziekanowi. Dotyczy to zwłaszcza problemów zgłaszanych przez grupę studentów i związanych z niewłaściwym, niezgodnym ze standardami, prowadzeniem przedmiotu. W zależności od rodzaju sprawy przyjmujący zgłoszenie problemu (skargę) stara się zweryfikować sygnalizowane nieprawidłowości. W tym celu może zlecić hospitację doraźną zajęć, zorganizować dodatkową anonimową ankietę wśród studentów danej grupy studentów (ankieta doraźna), bądź skontaktować się z prowadzącym zajęcia, w celu wyjaśnienia źródeł konfliktów. W przypadku studentów z niepełnosprawnościami w procesie komunikacji pomiędzy studentem a prodziekanem zwykle aktywnie pośredniczy pełnomocnik ds. studentów z niepełnosprawnościami (problem osób na wózkach i ich planu zajęć, problemy osób niedosłyszących itp.). Prodziekan lub menedżer kierunku kontaktuje się z wykładowcą telefonicznie, e-mailem lub spotyka się osobiście - w zależności od rodzaju i skali zgłoszonego problemu. W razie potrzeby organizowane jest spotkanie (zazwyczaj na dyżurze) ze studentem/studentami, których dotyczy sprawa (w ostatnich dwóch semestrach w wersji online). W czasie tych spotkań wypracowywane jest odpowiednie rozwiązanie. Zasadą ogólną postępowania prodziekanów jest dążenie do polubownego rozwiązania konfliktu, chyba że na wykładowcach bądź studentach ciążyą poważne zarzuty (np. plagiat pracy; molestowanie; dyskryminacja ze względu na rasę lub płeć). W przypadku kierunku turystyka i rekreacja konflikty dotyczą zwykle sposobu prowadzenia zajęć oraz terminów realizacji przedmiotu *ćwiczenia terenowe*. Jeżeli działania podjęte przez prodziekana bądź menedżera kierunku, nie przynoszą oczekiwanego rezultatu, sprawa powinna zostać skierowana do Dziekana, Rektora albo ostatecznie do stosownej komisji (Komisja Dyscyplinarna, Komisja ds. Jakości Prac Dyplomowych).

Każdy z przedmiotowych efektów uczenia się posiada odrębnie przyporządkowaną metodę weryfikacji jego osiągnięcia, która jest spójna z określonymi w karcie przedmiotu sposobami zaliczenia. Do wykorzystywanych na ocenianym kierunku metod weryfikacji efektów uczenia należą: w zakresie wiedzy: egzaminy pisemne i ustne, kolokwia, prace pisemne, quizy na platformie Moodle; w zakresie umiejętności: projekty indywidualne i grupowe, zadania realizowane podczas zajęć (np. case study), aktywność studentów podczas zajęć (np. udział w merytorycznej dyskusji); w zakresie kompetencji społecznych: aktywność na zajęciach (np. gotowość do wyrażenia własnych poglądów), ocena prezentacji wyników pracy, ocena zaangażowania w pracę zespołu. Dodatkowo, ocena osiągania efektów uczenia w zakresie umiejętności praktycznych dokonywana jest: w zakresie kompetencji językowych, za pomocą następujących metod: odpowiedź ustna (w formie m.in. prezentacji na określony temat, krótkiej odpowiedzi na pytanie z puli), zadania na platformie Moodle (w tym w formie quizów), kolokwium cząstkowe, kolokwium zaliczeniowe; w przypadku praktyk zawodowych: na podstawie analizy dokumentacji, w tym: dziennika praktyk (w którym opisane są

wykonywane przez studenta zadania), zaświadczenia o odbyciu praktyk (wraz z oceną efektów uczenia dokonywaną przez opiekuna praktyki z ramienia przedsiębiorstwa), raportu po praktyce (zawierającego samoocenę studenta w zakresie osiągnięcia efektów uczenia); w przypadku ćwiczeń terenowych: na podstawie przygotowanego przez studenta sprawozdania z realizacji ćwiczeń, zawierającego rozwiązania zadań i opis wykonywanych czynności, wraz z dokumentacją fotograficzną. W okresie nauczania zdalnego, wszystkie zaliczenia i egzaminy odbywają się za pośrednictwem platformy Moodle, która umożliwia zaprojektowanie quizów zawierających pytania pozwalające na weryfikację osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia. Aplikowane na kierunku turystyka i rekreacja metody weryfikacji efektów uczenia się zapewniają bezpieczeństwo danych studentów w procesie ewaluacji. Każdy student ma osobiste konto w Internecie i na platformie Moodle i loguje się do systemów uczelnianych unikalnym loginem i hasłem. Z poziomu kursu do przedmiotu wszyscy studenci zapisani do tego kursu mają identyczny dostęp do wszystkich jego zasobów z wyjątkiem zadań, quizów i dziennika ocen, czyli z wyjątkiem tych funkcjonalności, które zawierają dane o postępach w nauce.

Odnosnie do wykorzystywanych na ocenianym kierunku metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego na kierunku turystyka i rekreacja wykorzystywane są poprawne metody służące tej realizacji zarówno w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2 jak i B2+. W przypadku tego ostatniego warto zwrócić uwagę, że np. warunkiem zaliczenia przedmiotu realizowanego w języku obcym pt. *contemporary trends in tourism and recreation* jego zaliczenie odbywa się w pierwszym terminie poprzez kombinację: prezentacja + quizy + aktywność, a w terminie poprawkowym już tylko praca pisemna, co w ocenie zespołu ocenającego nie jest wyrównanym sposobem weryfikacji efektów uczenia się na tym przedmiocie. Rekomenduje się zatem korektę sposobów weryfikacji w tym zakresie; przegląd prac etapowych z tego przedmiotu, pozwolił potwierdzić osiąganie przez studenta znajomości języka obcego na poziomie B2+.

Tematyka prac etapowych (szczegóły w Załączniku 3 część I), które dobrze wpisują się tematycznie w koncepcję kształcenia, poziom merytoryczny i stopień trudności oraz zakres i sposób oceny przez prowadzących zajęcia nauczycieli akademickich, jest zróżnicowana. Należy stwierdzić, że analiza prac etapowych potwierdza osiągnięcie efektów uczenia się uwzględnionych w sylabusach odpowiednich przedmiotów. Prace etapowe (quizy, projekty, kolokwia, egzaminy) potwierdziły prawidłowość weryfikacji stopnia osiągania kierunkowych efektów uczenia się.

Na kierunku turystyka i rekreacja studenci są autorami/współautorami publikacji fachowych w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwej dla kierunku, np. 1) Kasprowiak S., 2019, Wpływ utożsamiania się, przywiązania i znajomości regionu przez turystę na percepcję zachowań innych osób w Tatrach, 19 / 2019 ; s. 121 – 143, Debiuty Naukowe Studentów Wyższej Szkoły Bankowej; 2) Misiurka, M., 2019, Wizerunek Bornholmu w percepcji mieszkańców i polskich turystów, 19 / 2019; s. 145 – 164, Debiuty Naukowe Studentów Wyższej Szkoły Bankowej; 3) Rogowski M., Swojak M., Olejniczak J., Szelterska M., Zaręba M., 2018, Poznańskie Targi Piwne jako event biroturystyczny w opinii odwiedzających, Zeszyty Naukowe Turystyka i Rekreacja, 22 (2), 2018, Wyższa Szkoła Turystyki i Języków Obcych, Warszawa, s. 85-101.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste, selektywne i bezstronne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Uczelnia sformułowała warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz zaliczania efektów uzyskanych w innej uczelni. Weryfikacja efektów uczenia się przebiega zgodnie z założeniami opisanymi w kartach przedmiotów, jest dostosowana do konkretnych zajęć, niekiedy nie doprecyzowana i nie zawsze sposób weryfikacji pozwala kompleksowo zweryfikować przedmiotowe efekty uczenia się. Prace etapowe i egzaminacyjne mają różny poziom – od bardzo dobrych i umożliwiających weryfikację wyników nauczania i osiąganie efektów uczenia się, poprzez bardzo ogólnikowe i niemożliwiające dokonywanie takiej weryfikacji.

Proces dyplomowania, liczony czasem i działaniami, związanymi z przygotowaniem pracy dyplomowej, wyborem promotora i poszczególnymi etapami, kończącymi się egzaminem dyplomowym i ewentualną kontrolą jakości pracy jest stosunkowo rozbudowany i obudowany szeregiem procedur. Liczba ECTS przeznaczonych na napisanie pracy licencjackiej, tj. projektu dyplomowego 20 ECTS, magisterskiej wynosi 26 ECTS. Odnośnie do projektu dyplomowego nakład pracy przewidziany na jego realizację jest bardzo znacząco przeszacowany biorąc pod uwagę, że projekt piszą nawet 4 osoby (projekt dyplomowy). Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nakład pracy przewidziany na realizację projektu dyplomowego został bardzo znacząco przeszacowany. Brak rozróżnienia w szacowaniu nakładu prac studentów w przypadku projektów dyplomowych pisanych wspólnie przez 2-4 autorów, a odpowiedzialnych za przygotowanie wybranych części projektu.
2. Skontrolowane prace licencjackie w postaci projektu dyplomowego oraz prace magisterskie, miały szereg istotnych mankamentów, do których należy zaliczyć: wyjątkowo ubogą literaturę źródłową, niezwykle dużą liczbę źródeł netograficznych, realizację postępowania badawczego znacznie zawężoną niedostosowaną do wymaganej (zwłaszcza dla prac magisterskich).
3. Poziom ocenianych prac w stosunku do zaplanowanego nakładu pracy na ich wykonanie nie jest odpowiedni.
4. W przypadku projektów dyplomowych przygotowywanych grupowo brak weryfikacji i oceny indywidualnego wkładu pracy poszczególnych członków zespołu.
5. Zasady weryfikacji i oceny projektu dyplomowego nie uwzględniają weryfikacji i oceny zakładanych dla projektu dyplomowego efektów uczenia się uzyskiwanych przez poszczególnych Autorów projektu.
6. Stwierdzono niewłaściwą kontrolę prac w systemie JSA, uniemożliwiającą stwierdzenie czy praca jest samodzielnym opracowaniem.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Należy urealnić szacowanie nakładu pracy studenta potrzebnego do wykonania pracy dyplomowej - szczególnie w formie projektu dyplomowego oraz uwzględnić w sposobie szacowania różnicowanie nakładu pracy poszczególnych studentów w przypadku projektów wieloautorskich.
2. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe dla zapewnienia właściwej jakości prac kończących kształcenie na poziomie 6 i 7 PRK, w zakresie realizacji postępowania badawczego, wymagań wobec bibliografii itp.
3. Należy wdrożyć skuteczne procedury zapewnienia odpowiedniego poziomu prac w stosunku do zaplanowanego nakładu na ich wykonanie. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe dla zapewnienia właściwej kontroli indywidualnego wkładu każdego członka zespołu do całości pracy projektu dyplomowego i indywidualnego jego oceniana.
4. Należy wdrożyć skuteczne procedury weryfikacji i oceny zakładanych dla projektu dyplomowego efektów uczenia się uzyskiwanych przez poszczególnych Autorów projektu. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe dla zapewnienia właściwej interpretacji wyników JSA oraz przeprowadzenia dogłębnego badania prac.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku obejmuje nauczycieli akademickich (w tym etatowi nauczyciele zatrudnieni w WSB w Poznaniu a podstawie umów cywilno-prawnych), a także wykładowców-praktyków z otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni. Reprezentuje ją 72 nauczycieli akademickich i wykładowców-praktyków (Uczelnia dodatkowo w trakcie wizytacji dostarczyła wykaz 75 osób, ale w przypadku 3 z nich – bez CV), pośród których wyróżnić można 10 osób ze stopniem doktora habilitowanego (14%), 30 osób ze stopniem doktora (41%) oraz 32 osób z tytułem zawodowym magistra (45%). Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (w marcu 2021 r. - 129 osób na studiach stacjonarnych i 385 osób na studiach niestacjonarnych) umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne reprezentuje 12 różnych dyscyplin nauki – najwięcej z nich (25) reprezentuje dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości, kolejnych 16 geografii społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną, 5 nauki o kulturze fizycznej, 5 dziedzinę nauk inżynieryjno-technicznych, 4 nauki prawne, 3 ekonomię i finanse. Kolejne dyscypliny, reprezentowane przez 2 i mniej pracowników to m.in.: nauki o bezpieczeństwie, nauki o zdrowiu, psychologia, nauki o komunikacji społecznej i mediach. W gronie kadry jest 6 osób, które reprezentują dwie dyscypliny, np.: nauki o kulturze fizycznej i nauki o zarządzaniu i jakości; nauki humanistyczne oraz nauki o zarządzaniu i jakości; geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz nauki o zarządzaniu i jakości; ekonomia i finanse oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna; socjologia i nauki o kulturze fizycznej, nauki o zdrowiu oraz nauki o zarządzaniu i jakości.

Taka zróżnicowana kadra dydaktyczna jest stosunkowo dobrze dobrana ze względu na realizację bardzo zróżnicowanego programu studiów. Ponadto 22 nauczycieli akademickich udokumentowało swój znaczny i aktualny dorobek naukowy w zakresie dwóch wiodących dyscyplin naukowych, tj. nauki o zarządzaniu i jakości, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, a niemal wszyscy udokumentowali doświadczenie zawodowe, w tym w obszarach działalności gospodarczej poza Uczelnią. Taka struktura kadry umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez

studentów umiejętności praktycznych. Wszyscy wykazali się doświadczeniem dydaktycznym, niejednokrotnie także długoletnim stażem w prowadzeniu powierzonych im zajęć. Ponadto stwierdzono, że wszyscy nauczyciele akademicki posiadają odpowiednie kompetencje dydaktyczne. Wśród kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku tylko 24 nauczycieli akademickich (a więc ok. 33%) pracuje w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Dodatkowo, pracownicy Zakładu Dydaktycznego Turystyki i rekreacji posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, m.in. poprzez prowadzenie własnych organizacji turystycznych, przygotowywanie analiz i strategii dla jednostek administracji publicznych, prowadzenie szkoleń przewodnickich PTTK, a także pracę w charakterze pilota wycieczek, przewodnika turystycznego, instruktora rekreacji i fitness. Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzą również pracownicy etatowi z innych zakładów dydaktycznych (m.in. Zarządzania oraz Finansów i Rachunkowości) oraz nauczyciele związani z Uczelnią na podstawie umów cywilnoprawnych i porozumień. Pośród nich wyróżnić można liczną grupę praktyków biznesu (m.in. dyrektora hotelu, kierownika sekcji obsługi pływackiej poznańskiego lotniska, właściciela organizacji turystycznej, menedżera biura podróży, dietetyków, fizjoterapeutę), których doświadczenie zawodowe jest znaczącą wartością determinującą praktyczny charakter procesu dydaktycznego. Taki dobór pracowników czyni zadość zachowania praktycznego profilu charakteru Uczelni.

Pracowników zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy jest mniejszość, prowadzą oni przedmioty przewidziane w programie studiów - ogółem w wymiarze 2814 godzin dydaktycznych w bieżącym roku akademickim, w stosunku do 3855 godzin zaplanowanych dla pozostałych osób prowadzących zajęcia (42%:57%). Niemniej jednak spełniony jest warunek z art. 73 p. 2.1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (2. W ramach programu studiów o profilu: 1) praktycznym – co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy).

Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich, zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, kształtuje się w przedziale od 2 godzin do 396 godzin. Są osoby, które mają wysokie obciążenie godzinowe, np. 476 godzin prowadząc 11 przedmiotów. Tak duża liczba przedmiotów może powodować trudności w równie dobrym przygotowaniu każdego z prowadzonych przedmiotów przez danego nauczyciela akademickiego. Również polityka obsady zajęć dydaktycznych oparta w tak dużej mierze o nauczycieli nie będących pracownikami Uczelni może powodować brak stabilizacji realizacji procesu kształcenia. Zespół oceniający rekomenduje reorganizację w obciążeniach kadry dydaktycznej z korzyścią dla doskonalenia jakości procesu kształcenia w kierunku obciążeń zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy.

Zespół oceniający stwierdził nieprawidłową obsadę przedmiotu *metodyka projektu dyplomowego* w wymiarze 16h dla i powierzenie go osobie nie będącej pracownikiem Uczelni, bez dorobku naukowego w obszarze przygotowania do pisanie/opracowania pracy licencjackiej/projektu dyplomowego i która nie ma podstaw do tego rodzaju aktywności (szczegółowe informacje w Zał. nr 4). Zespół oceniający rekomenduje powierzenie zajęć *metodyka projektu dyplomowego* nauczycielowi, który posiada kompetencje w tym zakresie.

Nauczyciele akademicki na kierunku turystyka i rekreacja, prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku, są przygotowani do realizacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – wszyscy zostali przeszkoleni w tym zakresie, co zostało potwierdzone na spotkaniu z kadrami podczas wizytacji.

Polityka kadrowa w zakresie naboru nowych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia opiera się o ustalone zasady i uwzględnia potrzeby związane z prawidłową realizacją zajęć. Propozycję obsady zajęć przygotowuje menedżer kierunku, a Dziekan Wydziału ją weryfikuje i akceptuje. Proces nawiązywania współpracy i wdrażania nowych wykładowców jest prowadzony systemowo, wieloetapowo i obejmuje: wstępną rozmowę kwalifikacyjną z menedżerem kierunku, podczas której oceniane są predyspozycje i kompetencje niezbędne do prowadzenia zajęć z danego przedmiotu; po rozmowie menedżer decyduje o zaprezentowaniu sylwetki kandydata Dziekanowi Wydziału, rozmowę kwalifikacyjną z Dziekanem Wydziału, który po weryfikacji kandydata podejmuje decyzję o powierzeniu mu zajęć oraz rekomenduje udział nowego wykładowcy w cyklu szkoleń, w tym w szkoleniu wprowadzającym do zasad funkcjonowania Uczelni i Wydziału, obsługi narzędzi informatycznych oraz metodycznych podstaw kształcenia. Poszczególne komórki Wydziału, a w szczególności Dział Metodyki Nauczania, oferują wsparcie dla wykładowców na każdym etapie procesu dydaktycznego. Cyklicznie organizowane są m.in. szkolenia z obsługi platformy Moodle i MS Teams i panele dyskusyjne o nowoczesnej dydaktyce. Nauczyciele mają dostęp do materiałów wspomagających projektowanie zajęć, zarówno w warstwie metodycznej (np. w formie przewodnika wykładowcy Standardy metodyki kształcenia zdalnego opracowanego w 2020 roku) jak i warstwie technologicznej (np. w formie tutoriali dostępnych na dedykowanym kursie na platformie Moodle).

Umowy z nowymi pracownikami badawczo-dydaktycznymi zawierane są po raz pierwszy na czas określony. Decyzje o kontynuacji współpracy podejmowane są tylko w przypadku pozytywnej oceny pracownika.

Metody i sposoby rekrutacji nauczycieli akademickich określa szczegółowo Zarządzenie nr 5/2015 Kanclerza Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2015 roku w sprawie wdrożenia procedury rekrutacji nauczycieli akademickich zatrudnionych w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu. W Uczelni wprowadzono też procedurę adaptacji nowych nauczycieli akademickich. Procedura została wdrożona na podstawie Zarządzenia nr 6/2015 Kanclerza Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2015. W okresie od marca 2020, ze względu na konieczność nauczania w formie zdalnej, procedura wdrażania nowych dydaktyków została uzupełniona o szkolenia związane z metodami i narzędziami do nauki zdalnej. Szkolenia dodatkowe są oferowane w każdym semestrze studiów wszystkim dydaktykom (np. w sem. zimowym 2020/21 z obsługi TEAMS). W pierwszym semestrze pracy wykładowca jest obowiązkowo hospitowany.

Nauczyciele akademicy, prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku, są oceniani. Ocena ta obejmuje aktywność dydaktyczną i organizacyjną za dwa lata akademickie, natomiast w przypadku oceny aktywności naukowej i publikacyjnej dwa lata kalendarzowe. Brana pod uwagę jest tylko aktywność w ramach i na rzecz Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Podstawą oceny jest liczba punktów za konkretne osiągnięcia w ocenianych obszarach obliczanych zgodnie z Regulaminem oceny oraz opinia przełożonego. Ważną składową oceny są oceny uzyskiwane z hospitacji zajęć dydaktycznych realizowane przez kierownika odpowiedniego zakładu dydaktycznego/menedżera kierunku lub przez metodyka. Hospitacje przeprowadzane są w oparciu o obowiązujący na danym wydziale regulamin i kwestionariusz oraz zgodnie z planem przyjmowanym na dany rok akademicki.

Kolejną oceną nauczyciela stanowią ankiety studenckie w ramach systemu OKD (Ocena Kadry Dydaktycznej). Każdy cykl zajęć kończy się ankietą wypełnianą przez studentów, w ramach której dokonywana jest ocena realizowanych zajęć prowadzonych przez danego wykładowcę. Pracownik

posiada pełen wgląd do uzyskiwanych ocen za pośrednictwem Intranetu pracowniczego. Oceniane są m.in. praktyczny wymiar zajęć oraz jakość i dostępność materiałów dydaktycznych.

Uzyskana ocena kompleksowa przekłada się na warunki dalszego zatrudnienia. Mechanizm ten ma charakter zarówno pozytywny (premiowanie osób aktywnych), jak i negatywny (wskazywanie osób, które nie wypełniają zakładanych obowiązków). W przypadku osób uzyskujących niższe oceny, szczególnie w obszarze dydaktyki, Dziekan przeprowadza rozmowę, której celem jest zwrócenie uwagi wykładowcy na uwagi formułowane przez studentów. Kolejnym krokiem może być rozwiązanie stosunku pracy. Liczba punktów za poszczególne aktywności niezbędna do uzyskania danej oceny końcowej jest uzależniona od formy zatrudnienia. Przeprowadzana ocena jest także elementem systemu motywacyjnego Uczelni. Co dwa lata tworzona jest lista rankingowa dotycząca łącznie traktowanej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Jej efektem są nagrody finansowe dla osób najlepszych w danym okresie. Mechanizm ten ma jedynie charakter pozytywny, to znaczny umożliwia premiowanie osób najbardziej aktywnych.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia rozwój nauczycieli akademickich poprzez stosowanie różnych narzędzi motywacyjnych, takich jak m.in.: wsparcie w podnoszeniu kwalifikacji dydaktycznych, poprzez przyznawanie grantów na realizację projektów indywidualnych i zespołowych, stypendiów doktorskich, płatnych urlopów naukowych, finansowanie i współfinansowanie wewnętrznych i zewnętrznych szkoleń. Nauczyciele akademicy wykazują się dużą aktywnością naukową i dydaktyczną, przejawiającą się m.in. w: udziale w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych; organizacji konferencji i seminariów międzynarodowych (w tym w aspekcie ocenianego kierunku warto wspomnieć o cyklicznej organizacji Międzynarodowej Konferencji z cyklu Turystyka i rekreacja w obszarach metropolitalnych w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu (ostatnia edycja w dniach 20-21.11.2019 r.); przygotowywaniu publikacji naukowych w języku polskim i angielskim; opracowywaniu ekspertyz; udziale w projektach badawczych; autorstwie podręczników i materiałów dydaktycznych; realizacji gościnnych wykładów w innych uczelniach, w tym także zagranicznych; pracy w Wydawnictwie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu przy redakcji czasopisma *Studia Periegetica*.

Uczelnia przyjęła regulacje umożliwiające reagowanie na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz opracowała formy pomocy ofiarom (Uchwała Senatu nr 3/2/2020 z dnia 20 lutego 2020 roku), a także powołała komisję antymobbingową i opracowała procedurę przeciwdziałania mobbingowi i molestowaniu seksualnemu (zarządzenie nr 8/2015 Kanclerza WSB w Poznaniu z 19 maja 2015 r.)

W przypadku konfliktów w sferze dydaktycznej (obsada zajęć, skala zajęć, terminy zajęć) powstałych na linii współpracy z menedżerem kierunku, Działem Organizacji Dydaktyki czy Działem Metodyki Nauczania, spory rozstrzyga Dziekan w porozumieniu z kolegium dziekańskim. W przypadku konfliktów związanych ze sprawami kadrowo-płacowymi kompetencje do rozwiązywania konfliktu posiada Kanclerz. W przypadku, gdy przedmiot konfliktu dotyczy wielu osób, organizowane są spotkania tych osób z Dziekanem bądź gronem dziekańskim.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Sumaryczna liczba pracowników, prowadzących zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja oraz liczba godzin zajęć im przypisana jest wystarczająca, by zapewnić prawidłową realizację zajęć, z zachowaniem warunku z art. 73 p. 2.1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. –Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.). Niemniej jednak stwierdziwszy nieprawidłowości w obsadzie przedmiotu *metodyka projektu dyplomowego* odnośnie do jednego pracownika, zespół oceniający rekomenduje powierzenie tego rodzaju zajęć nauczycielowi, który posiada kompetencje naukowe w obszarze przygotowania do pisania/opracowania pracy licencjackiej/projektu dyplomowego, który ma podstawy do tego rodzaju aktywności. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja, niezależnie od rodzaju stosunku pracy, mają zapewnione warunki dla podnoszenia i aktualizowania swoich kompetencji jako wykładowcy, w szczególności w aspekcie metodycznym oraz technicznym. W czasie pandemii i pracy w systemie zdalnym byli przeszkoleni do nowych warunków realizacji procesu dydaktycznego, otrzymują na bieżąco wsparcie techniczne w przypadkach, gdy praca sprzętu zawodzi, występują problemy z dostępem do Internetu. Uczelnia w tym obszarze wypełnia wszystkie oczekiwania pracowników. Ocena pracowników, w kontekście ich jakości pracy dydaktycznej odbywa się za pomocą hospitacji metodyka oraz menedżera, ma charakter kontrolno – diagnostyczny i skutkuje formułowaniem zaleceń o charakterze usprawniająco-doskonałym. Procedury Uczelni przewidują szereg działań motywujących. Polityka kadrowa realizowana na Uczelni sprzyja trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia. Nie sprzyja natomiast bezpieczeństwu dydaktycznemu Uczelni (kruchość stosunku pracy na zasadzie zlecenia i łatwość w szybkiej rezygnacji z zatrudnienia w przypadku powierzenia tej grupie pracowników dominującej liczby godzin dydaktycznych). W tym zakresie sformułowano rekomendację.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Do realizacji programu studiów na ocenianym kierunku wykorzystywana jest infrastruktura zlokalizowana w 5 budynkach usytuowanych w bliskiej odległości od siebie w centrum miasta Poznania. Dostępna w budynkach baza dydaktyczna obejmuje sale wykładowe, ćwiczeniowe i seminaryjne, a także laboratoria komputerowe. Wszystkie sale wyposażone są w projektory multimedialne, tablice suchościeralne i flipcharty a wybrane pomieszczenia posiadają

zautomatyzowany system nagłośnienia, regulacji oświetlenia i klimatyzacji. We wszystkich budynkach studenci i pracownicy Uczelni mają stały dostęp do Internetu za pośrednictwem zabezpieczonej sieci WiFi.

Do dyspozycji studiujących w budynku PW oddano cztery nowoczesne aule z możliwością łączenia ich w jedną dużą salę wykładową o pojemności 500 osób bądź podziału na 4 mniejsze sale wykładowe, w zależności od bieżących potrzeb Uczelni, 13 przestronnych i nowocześnie wyposażonych sal ćwiczeniowych, 3 sale komputerowe oraz 3 pracownie lektoratowe, jak również sala hybrydowa w której możliwe jest jednoczesne prowadzenie zajęć na trzech wydziałach (Poznań, Szczecin, Chorzów).

Do dyspozycji studiujących są pracownie komputerowe/sale laboratoryjne (albo klimatyzowane, albo z wentylacją) w liczbie 23 z 529 stanowiskami dla studentów. Praktyczny charakter programu studiów przewiduje naukę zagadnień z wybranych przedmiotów z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, znajdującego zastosowanie w zawodowej działalności branżowej. Wśród tego oprogramowania wymienia się: 1) Dietetyk PRO, w ramach przedmiotów: *planowanie żywienia i układanie diet, podstawy dietetyki, systemy informatyczne w gastronomii i dietetyce*; 2) MerlinX, w ramach przedmiotu *systemy rezerwacyjne w turystyce*; 3) KW Hotel Standard, w ramach przedmiotu *systemy rezerwacyjne w hotelu*; 4) SPSS w ramach przedmiotu *podstawy analizy statystycznej*; 5) Pakiet MS Office w ramach przedmiotu *technologia informacyjna*; 6) Revas wspomagająco na przedmiotach związanych z przedsiębiorczością i zarządzaniem.

Salę i pracownie wyposażone są w nowoczesny sprzęt audiowizualny: rzutniki multimedialne, komputery, nagłośnienie. Dają one możliwość realizowania zajęć z przedmiotów zarówno z zakresu turystyki, jak i rekreacji. Odnośnie rekreacji wystarczająca jest infrastruktura Uczelni, mimo, że nie dysponuje ona swoją własną bazą sportową, i zajęcia z wychowania fizycznego realizowane są w wynajmowanych obiektach zewnętrznych - obiekty sportowe na terenie kampusu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Zajęcia z rekreacji są dostosowane do stanu posiadania Uczelni, np. w ramach przedmiotu *Animacja czasu wolnego* przewidziano - zajęcia animacyjne ćwiczone w warunkach symulacji, podobnie jak *Pierwsza pomoc* - Metoda symulacyjna – scenariusze postępowania ratowniczego i inne, do realizacji których wystarczające są sale w dyspozycji Uczelni. Istotne znaczenie dla realizacji zadań praktycznych na wizytowanym kierunku ma infrastruktura profesjonalnych organizacji zewnętrznych umożliwiająca studentom ocenianego kierunku zapoznanie się z przyszłym środowiskiem pracy i nabycie doświadczenia praktycznego, tj. Muzeum Narodowe, Stowarzyszenie Na Tak, Muzeum Etnograficzne, terminal Cargo.

Studenci Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na kierunku turystyka i rekreacja mają dostęp do wielu narzędzi informacyjno-komunikacyjnych i platformy e-learningowej. Podstawowym i najważniejszym, zwłaszcza w okresie nauki zdalnej jest Extranet, który umożliwia studentom dostęp do informacji, takich jak: plan zajęć, harmonogram roku akademickiego, linki do zajęć zdalnych czy dane kontaktowe do wykładowców oraz działów wspierających proces dydaktyczny, m.in. Dziekanatu, Biura Karier i Praktyk, Działu Metodyki Nauczania. Kolejnym istotnym narzędziem edukacyjnym jest udostępniana studentom przez Extranet platforma e-learningowa Moodle. Na Moodle studenci mają ciągły dostęp do kursów online dla swoich przedmiotów. Wykładowcy i koordynatorzy przedmiotów udostępniają tam informacje dotyczące treści nauczania w ramach przedmiotu, form zaliczenia przedmiotu, dane kontaktowe do prowadzących oraz kartę przedmiotu. W kursach na Moodle jest ponadto forum do dyskusji oraz przestrzeń, w której wykładowcy mogą

dzielić się ze studentami materiałami do zajęć, przygotowywać dla studentów quizy powtórkowe czy przekazywać linki do artykułów naukowych związanych tematycznie z prowadzonymi przedmiotami. Każdy wykładowca administruje kursem do prowadzonego przez siebie przedmiotu. Do nauki zdalnej na kierunku turystyka i rekreacja wykorzystywana jest aplikacja MS Teams. Każdy student i wykładowca posiada swoje konto w aplikacji, które jest przypisane do zespołów odpowiadających poszczególnym grupom ćwiczeniowym i wykładowym. W planach zajęć w Extranecie, studenci znajdują linki do spotkań (zajęć), na których na żywo spotykają się z wykładowcą i pozostałymi członkami grupy.

Przygotowana infrastruktura umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej, związanego zarówno z kierunkiem, jak i poszczególnymi specjalnościami. Infrastruktura informatyczna umożliwia wykorzystanie w procesie kształcenia zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych i opiera się na lokalnej sieci komputerowej, w którą włączone są wszystkie pomieszczenia administracyjne i sale dydaktyczne. Wszystkie stanowiska komputerowe w Uczelni posiadają szerokopasmowy dostęp do Internetu. Studenci mogą również korzystać z sieci bezprzewodowej i specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, itp., w tym również z pomieszczeniach biblioteki.

Przeprowadzona wizytacja bazy dydaktycznej (spacer wirtualny) wykazała, że liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Uczelnia zapewniła również możliwości samodzielnej realizacji zadań i czynności praktycznych przez studentów. Ponadto podczas wizytacji można było stwierdzić, że zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Wszyscy studenci pierwszego roku przechodzą obowiązkowe szkolenie BHP; okresowe, obowiązkowe szkolenia w zakresie BHP przechodzą również pracownicy uczelni, w tym wykładowcy. Nad przestrzeganiem zasad BHP czuwa Specjalista ds. BHP i PPOŻ i Komisja do spraw BHP. W związku z pandemią COVID-19 opracowano i wdrożono szereg nowych procedur BHP, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa pracowników administracyjnych, wykładowców i studentów, którzy przebywają w budynkach WSB.

Uczelnia w dużej części dostosowała infrastrukturę do potrzeb osób z niepełnosprawnością – m.in. w budynku CP, gdzie mieści się również biblioteka ma miejsce: zjazd/podjazd dla wózków w holu budynku na parterze, obniżona wysokość blatu w szatni i punkcie ksero, automatycznie otwierające się drzwi do czytelni/biblioteki, szyb windy z platformą dźwigową dla wózków umożliwiający wjazd na 1 i 2 piętro, kontrastowe stopnice pierwszego i ostatniego stopnia schodów prowadzących na poszczególne piętra, wyznaczone 2 miejsce dla studenta z niepełnosprawnością ruchową, poruszającego się na wózku w auli na parterze, toalety dostosowane dla potrzeb osób z niepełnosprawnością usytuowane na 1 i 2 piętrze budynku, a także bezprogowe wejścia do sal dydaktycznych i pozostałych pomieszczeń administracyjnych, optymalne ciągi korytarzowe w holu i na 1 piętrze. Z kolei w budynku BR odnotowuje się: automatyczne drzwi wejściowe otwierane za pomocą przycisku, obniżona wysokość blatu w szatni/punkcie ksero, winda z rozsuwanymi drzwiami, informacją głosową oraz panelem dotykowym w języku Braille'a, umożliwiająca swobodny wjazd wózka, cztery aule na parterze 03, 04, 05 i 06 z wydzielonymi miejscami dla studenta poruszającego się na wózku, toalety dla osób z niepełnosprawnościami na każdym z pięter budynku, bezprogowe wejścia do sal dydaktycznych, optymalne ciągi korytarzowe na wszystkich piętrach. Do potrzeb osób

z niepełnosprawnością przystosowany jest również budynek GG, ul. Powstańców Wielkopolskich, gdzie istnieje możliwość wjazdu wózkiem na teren budynku od ul. Kościuszki i wejście do budynku do Działu Rekrutacji z wykorzystaniem platformy schodowej.

Obecnie na wydziałach Wyższej Szkoły Bankowej, w tym również w Poznaniu realizowany jest projekt: „WSB w Poznaniu - uczelnia otwarta dla wszystkich” (POWR.03.05.00-00-A042/19, Oś Priorytetowa III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). W ramach tego projektu, działania skoncentrowane wokół niwelowania barier dostępności infrastruktury i wyposażenia, realizowane są w obszarach proceduralnym i technologii wspierających (np. w ramach technologii wspierających zaplanowano zakup wyposażenia wspierającego udział w zajęciach dla studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności, m.in.: dla osób cierpiących na niedowład kończyn górnych, dla osób niedowidzących, dla osób z dysfunkcją słuchu). Zaplanowano także zakup sprzętu do wypożyczalni (laptopy ze specjalistycznym oprogramowaniem) w ramach przyznanej Uczelni dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rok 2020 (Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 lipca 2020 r. o wysokości dotacji ze środków finansowych na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej przyznanych uczelniom niepublicznym na rok 2020). W zakresie działań proceduralnych w obszarze infrastruktury, w Uczelni zatrudniono eksperta w celu przygotowania procedur bezpieczeństwa gwarantujących bezpieczną ewakuację studentów z niepełnosprawnościami w przypadku zagrożenia.

Do dyspozycji studentów turystyki i rekreacji jest biblioteka o powierzchni 400 m². Biblioteka jest czynna codziennie w godzinach 9.00-18.00, w sobotę i niedzielę do 14.00 (w czasie pandemii od poniedziałku do piątku od 9.00 do 17.00, a w sobotę i niedzielę od 9.00 do 14.00 z zachowaniem odpowiedniego reżimu sanitarnego). Biblioteka funkcjonuje jako wypożyczalnia. Czytelnicy nie mają wolnego dostępu do półek, zbiory biblioteczne podaje wyłącznie bibliotekarz. Czytelnicy składają zamówienia na zbiory biblioteczne: elektronicznie - przez swoje konto czytelnika online oraz za pomocą maila. Biblioteka zachęca wszystkich swoich użytkowników do korzystania ze zbiorów elektronicznych poprzez system han.

W czytelni i salkach projektowych, użytkownicy mają do dyspozycji 42 miejsca siedzące oraz 10 stanowisk komputerowych. Księgozbiór stanowią książki, czasopisma i zbiory elektroniczne. Biblioteka pracuje w oparciu o system komputerowy Prolib. Obecnie zbiory biblioteki liczą prawie 58 tys. egzemplarzy i ponad 100 tytułów czasopism, z czego stricte z turystyki i rekreacji to: 481 tytułów zwartych (łącznie z zeszytami naukowymi) i 8 tytułów ciągłych: Biznes Restauracje & Catering, Bizneshotel, Beauty Inspiration, Hotelarz, National Geographic Polska, Poradnik Restauratora, Rynek Podróży, Rynek Turystyczny. Podkreśla się własne czasopismo w tym zakresie, tj. Studia Periegetica. Biblioteka oferuje dostęp do baz danych przez system Han (ProQuest ABI/Inform, Ebsco, Elsevier, Springer Link, Web of Science, Nature, Science, Scopus, Wiley, Pearson, Taylor&Francis, Lex Omega, Nasbi, Ibuk). W bibliotece jest 1 stanowisko pracy dla osoby z niepełnosprawnością.

Nadzoru nad infrastrukturą i zasobami edukacyjnymi na Wydziale Finansów i Bankowości nie regulują formalne procedury poza regulacjami prawa zewnętrznego nakładającymi na właściciela budynków określone obowiązki. Z tego tytułu wynika regularne monitorowanie ich stanu przez najemcę, czyli Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu. Oprócz nadzoru będącego konsekwencją wynajmowania budynków, nadzorowane są one według wewnętrznych - nieformalnych procedur. Procedury te

polegają m.in. na: a) przypisaniu poszczególnym budynkom konkretnych pracowników, których zadaniem przed rozpoczęciem kolejnego semestru jest sprawdzanie stanu ich przygotowania do prowadzenia w nich zajęć; b) sprawdzaniu budynków i sal zarówno pod kątem wypełnienia warunków długoterminowego najmu budynków, jak i dostosowania infrastruktury sal (meble, projektory, tablice, ekrany, itp.); c) możliwości zgłaszania braków / awarii (np. nieczynny projektor, zniszczony sprzęt, brak wifi, itp.) w elektronicznym systemie Redmine IT oraz Redmine Administracja; d) obowiązku nałożonego na zewnętrzną firmę sprzątającą oraz ochroniarską monitorowania na bieżąco stanu budynków; e) corocznym budżetowaniu zakupów sprzętu do wyposażenia sal przed kolejnym rokiem akademickim. Studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili możliwość oceniania infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej. Uczelnia nie przedstawiła ostatniej takiej oceny, niemniej jednak wskazała reakcje na ostatnie oceny, np. wymiana krzeseł na ul. Różanej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu dba o bazę materialną, przeznaczoną do realizacji zadań Uczelni. Posiadana lub dysponowana infrastruktura jest nowoczesna, funkcjonalna oraz – co nie mniej istotne – estetyczna i zapewnia dobre warunki do pracy i studiowania. W czasach pandemii działalność Uczelni w znacznym stopniu przeniosła się do wymiaru wirtualnego i w tym zakresie Uczelnia również jest bardzo dobrze infrastrukturalnie wyposażona.

W zakresie dostępności Uczelni – fizycznej i dla osób z niepełnosprawnościami WSB w Poznaniu dysponuje budynkami usytuowanymi korzystnie w stosunku do przystanków komunikacji zbiorowej, dysponuje niewielką infrastrukturą parkingową, z miejscami dla rowerów oraz odpowiednio rozplanowanymi miejscami postojowymi dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do sieci bezprzewodowego internetu. Na potrzeby dydaktyki dysponuje dobrze wyposażonymi laboratoriami z niezbędnym sprzętem oraz oprogramowaniem. Zasoby biblioteczne są aktualne, literatura z sylabusów jest dostępna, dostęp zapewniono do podstawowych baz literatury. W czasie pandemii biblioteka działa w pełnym zakresie z wyjątkiem bezpośredniej obsługi zainteresowanych oraz funkcjonowania czytelní.

Przeglądy infrastruktury są prowadzone, nauczyciele akademicy i studenci mają możliwość zgłaszania swoich potrzeb.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje udział interesariuszy zewnętrznych przede wszystkim w procesie dydaktycznym oraz organizacji staży i praktyk zawodowych. Całokształt działań w ramach współpracy z otoczeniem jest koordynowany przez uczelniane Biuro Praktyk i Karier (BKIP). Przyjęte w Uczelni zasady projektowania programów studiów i prowadzenia kształcenia, zakładają dogłębne analizy rynku pracy i dążenie do zachowania zgodności ze zmieniającymi się potrzebami środowiska gospodarczego. Uczelnia zabiegając o kandydatów dokłada starań, by pozyskać opinie na temat wykorzystania i przydatności w karierze zawodowej absolwentów wiedzy, umiejętności i kompetencji pozyskanych w trakcie studiów, a także zdobyć informacje na temat kompetencji oczekiwanych przez pracodawców.

Na poziomie Wydziału i Uczelni funkcjonują określone organy, w których aktywni są interesariusze zewnętrzni. W skład Rady Programowej kierunku wchodzi troje przedstawicieli pracodawców. Rada intensywnie angażuje się w działania doskonalące na ocenianym kierunku. Przykładowo, w odniesieniu do roku akademickiego 2019/20 zaproponowano liczne korekty dla studiów I stopnia, takie jak: usunięcie modułu *podstawy rachunkowości* i wprowadzenie modułu *regiony turystyczne świata*, co ma służyć wzmocnieniu wiedzy o destynacjach i produkcie turystycznym. Zaproponowano też zajęcia w języku angielskim *tourist travel service* w celu poprawy kompetencji językowych w zakresie języka branżowego. Rada Programowa zrealizowała też zestaw określonych działań związanych z dostosowaniem kształcenia do nowej ustawy.

Interesariuszy zewnętrznych reprezentuje formalnie Rada Partnerów Biznesowych, w skład której wchodzi m.in. przedstawiciele związków pracodawców. Program Partnerstwa Biznesowego realizowany na Wydziale określa warunki współpracy pomiędzy Uczelnią a partnerami kierunku. Oficjalnymi partnerami biznesowymi kierunku turystyka i rekreacja są podmioty takie jak: port lotniczy, lokalne organizacje turystyczne; biura turystyczne i ośrodki rekreacji. Partnerzy oferują m.in.: gotowość przyjmowania studentów na praktyki i staże, wizyty studyjne i zajęcia terenowe; wsparcie w identyfikacji pożądanых na rynku pracy kompetencji i umiejętności, programach mentoringowych i coachingowych; opiniowanie efektów uczenia się, konsultowanie zmian w programie studiów, współpracę przy projektowaniu specjalności, wymianę informacji dotyczących najnowszych trendów branżowych. WSB jest członkiem Wielkopolskiej Izby Turystycznej od 2013 r. co również stanowi o możliwości rozwoju współpracy z podmiotami funkcjonującymi w branży związanej z kierunkiem kształcenia. Poza tym, menedżer kierunku jest odpowiedzialny za nadzór nad ewaluacją programów kształcenia przy udziale podmiotów zewnętrznych. W doborze przedsiębiorstw, z którymi współpracuje jednostka prowadząca oceniany kierunek uwzględnia się zarówno profil aktywności, lokalizację, jak również możliwości organizacyjne. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest realizowana również dzięki nieformalnym kontaktom poszczególnych pracowników jednostki z pracodawcami.

Współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym przynosi wymierne efekty w sferze doskonalenia kształcenia na ocenianym kierunku. Zarówno w procesie kształtowania koncepcji kształcenia na kierunku, jak i w trakcie jej realizacji uwzględnia się liczne sugestie interesariuszy zewnętrznych. Uczelnia pozyskuje liczne pisemne opinie odnośnie zarówno całego kierunku, jak również poszczególnych specjalności i modułów.

Program studiów - również w zakresie aktualizacji treści kształcenia, jest korygowany co roku zgodnie z ustaloną procedurą uwzględniającą interesariuszy zewnętrznych, w tym partnerów biznesowych. Proces ten nadzoruje menedżer kierunku, jako przewodniczący Rady Programowej. Regularnie przez interesariuszy zewnętrznych opiniowane są karty przedmiotów, również wybrane karty są opracowywane od podstaw przez specjalistów spoza Uczelni. W ten sposób są również przygotowywane koncepcje oferty przedmiotów, które mogłyby znaleźć się w programie określonych specjalności (np. *zarządzanie sprzedażą usługi hotelowej* - po sugestii wykładowcy-praktyka sprawującego funkcję dyrektora hotelu; również *psychologia żywienia i zachowań konsumenckich*) oraz całe specjalności (np. *menedżer sportu, trener personalny z dietetyką sportową, gastronomia i dietetyka* – studia I stopnia). Efektem współpracy z Grupą Międzynarodowych Targów Poznańskich było zaprojektowanie i wdrożenie do oferty na studiach II stopnia specjalności menedżer eventów i turystyki biznesowej. Poza tym, przedstawiciele organizacji partnerskiej wyrazili gotowość do prowadzenia wybranych zajęć realizowanych w ramach tej specjalności. W ramach doskonalenia programu studiów pod wpływem interesariuszy zewnętrznych wprowadzono zajęcia w językach obcych: *heritage interpretation* (kierunkowy) oraz *international business negotiations* (specjalnościowy) - na wniosek pracodawców zwracających uwagę na potrzebę zwiększenia kompetencji językowych absolwentów. Zajęcia w ramach modułu *marketing portu lotniczego* zostały opracowane przy intensywnym wsparciu specjalistów-praktyków spoza Uczelni w zakresie metod dydaktycznych i form zaliczenia modułu. Również dostosowano metody kształcenia w ramach tego modułu do warunków pracy zdalnej - zajęcia terenowe zastąpiono wizytami praktyków na zajęciach.

Istotną rolę w budowaniu i rozwoju relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym odgrywają zajęcia prowadzone przez specjalistów-praktyków oraz zajęcia terenowe i wizyty studyjne z udziałem studentów i pracowników. Przedsiębiorcy uczestniczą w kształtowaniu i realizacji oferty edukacyjnej, chociażby poprzez oddziaływanie na program i treści przedstawiane w ramach poszczególnych modułów. Uczelnia intensywnie korzysta z doświadczeń zawodowych wykładowców-praktyków, przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji. Są wśród wykładowców prowadzący własną działalność gospodarczą, m.in. hotele, biura turystyczne czy ośrodki rekreacyjne. Część wykładowców to aktywni członkowie stowarzyszeń branżowych. Liczną grupę stanowią praktycy, których podstawowym miejscem zatrudnienia są przedsiębiorstwa turystyczne i ośrodki rekreacyjne. Wśród prowadzących zajęcia są: przedsiębiorcy i pełniący kierownicze funkcje w hotelach i ośrodkach rekreacji; organizatorzy wycieczek, instruktor obrony cywilnej; Senior Event/Marketing Manager, dietetyk i szkoleniowiec, trener biznesu, zarządzający pracownik lotniska; przedstawiciel administracji lokalnej i radca prawny; członek Rady Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, członek Zarządu Stowarzyszenia Konferencje i Kongresy w Polsce; członkini Wielkopolskiego Centrum Zaburzeń Jedzenia; certyfikowani przewodnicy regionalni; trener szkoleń z edukacji oraz konsultant żywieniowy. W sumie, wykładowcy-praktycy to zarówno pracownicy etatowi Uczelni, również osoby współpracujące w zakresie określonych modułów, jak również praktycy zapraszani na pojedyncze zajęcia, jak w przypadku np. modułu *obsługa ruchu turystycznego*.

Wizyty studyjne i zajęcia terenowe odgrywają istotną rolę w kształceniu na ocenianym kierunku. Za ich organizację odpowiada Biuro Karier i Praktyk. Są one realizowane np. na zajęciach takich jak: *teoria i metodyka rekreacji; krajoznawstwo; historia sztuki i architektury* w Muzeum Narodowym; *zarządzanie atrakcjami turystycznymi* – wizyty w Muzeum Etnograficznym i spotkania z kuratorem; *turystyka i rekreacja osób z niepełnosprawnościami*: udział w przedsięwzięciach Stowarzyszenia Na Tak (w tym przypadku studenci mają możliwość identyfikacji potrzeb podopiecznych organizacji,

zaprojektowania imprezy turystycznej lub rekreacyjnej oraz przedstawienia i omówienia swoich propozycji z samymi zainteresowanym). Organizowane są również wyjazdy terenowe o charakterze turystyki aktywnej oraz rekreacji plenerowej. Celem wyjazdów jest wdrożenie studentów do aktywnego udziału w wybranych formach turystyki oraz rekreacji typu outdoor a także kształtowanie zamiłowania do aktywnego spędzania czasu wolnego. Studenci mogą również uczestniczyć w warsztatach kulinarnych organizowanych wspólnie z hotelami i restauracjami oraz w zajęciach w klubie fitness w ramach modułu *teoria i metodyka rekreacji*. Tym samym zrealizowane sugestie z poprzedniej wizytacji kierunku w 2015 roku odnośnie organizacji zajęć terenowych - dopracowano zasady organizacji i rozliczania zajęć terenowych oraz trybu informowania studentów o ich obowiązkach z tym związanych.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym polega także na organizacji staży i praktyk zawodowych w podmiotach branżowych. Biuro Kadr i Praktyk dysponuje listą około 30 podmiotów gotowych przyjąć na praktyki studentów ocenianego kierunku. Wykaz ten jest na bieżąco aktualizowany.

Uczelnia oferuje studentom uzyskanie certyfikatów ze szkoleń organizowanych przez współpracujące podmioty zewnętrzne, np. realizacja programu specjalności obsługa ruchu turystycznego i pilotaż wycieczek, przygotowuje studentów do egzaminu certyfikującego na pilota wycieczek; po zakończeniu realizacji przedmiotu *pierwsza pomoc* prowadzonego przez pracownika Wielkopolskiego Instytutu Kształcenia Przedmedycznego studenci otrzymują zaświadczenie o ukończeniu kursu Pierwszej pomocy. Uczelnia zawarła również porozumienia z EFIB jako Akredytowaną Placówką Edukacji Ustawicznej oraz IFAA Polska – International Fitness & Aerobic Academy - współpraca w ramach prowadzenia szkoleń.

W ramach modułu *turystyka osób z niepełnosprawnościami* realizowane są prace etapowe i zaliczeniowe we współpracy ze stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Polega to na tym, że studenci przygotowują ofertę dla osób z niepełnosprawnościami, następnie podczas wizyt studyjnych przedstawiają interesariuszom swoje pomysły, omawiają poszczególne zagadnienia i poznają opinie praktyków. Poza tym, studenci turystyki i rekreacji na obu poziomach studiów, mają możliwość realizacji projektów dyplomowych we współpracy z przedsiębiorcami. Wśród nich są projekty realizowane z inicjatywy partnera biznesowego MTP w Poznaniu i Stowarzyszeniem „Na Tak”. Na ocenianym kierunku, dzięki projektowi kompetencyjnemu dofinansowanemu ze środków UE w roku akad. 2016/17 „Morze możliwości - program rozwoju kompetencji studentów kierunku turystyka i rekreacja”, prowadzono systemowe konsultacje prac dyplomowych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Dyplomanci mieli możliwość skorzystania ze wsparcia praktyków biznesu w odniesieniu do konkretnych projektów dyplomowych. Ideą główną pilotażowego projektu konsultacji było zaprojektowanie przez studentów praktycznych rozwiązań, możliwych do aplikacji w rzeczywistości biznesowej, poprawa jakości projektów dyplomowych i zacieśnianie współpracy z instytucjami otoczenia.

We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowane są również badania naukowe np. z Bramą Poznania; Muzeum Archeologicznym w Biskupinie oraz Muzeum Narodowym w Krakowie.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku intensywnie współpracują z otoczeniem zewnętrznym w ramach projektów doradczych i eksperckich. Projekty realizowane na rzecz przedsiębiorstw mają różną skalę i zasięg, są wśród nich również pojedyncze drobne działania

na rzecz lokalnych producentów. Wśród stałych kooperantów jednostki są głównie przedsiębiorstwa usługowe. Wykładowcy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku opracowują ekspertyzy dla biznesu i jednostek samorządu terytorialnego. Efektem tych prac są również rozwiązania wdrażane do praktyki gospodarczej.

Wykładowcy prowadzą działania doradcze i społeczne na rzecz aktywizowania społeczności lokalnych, w tym: opracowywanie projektów, aplikowanie o środki zewnętrzne przy realizacji projektów non-profit finansowanych ze środków UE; działania w zakresie promocji zdrowego stylu życia, warsztaty, szkolenia i zajęcia ruchowe w ramach gimnastyki zdrowotnej, zdrowego kręgosłupa i zumba fitness. Wśród wykładowców jest członek kapituły konkursowej na Najlepszy Produkt Turystyczny Polskiej Organizacji Turystycznej – etapu regionalnego przy Wielkopolskiej Organizacji turystycznej w latach 2018-2019; egzaminator pilotów wycieczek pod patronatem Polskiej Izby Turystyki; konsultant przy tworzeniu nowych programów kursu pilota wycieczek po deregulacji oraz konsultant założeń projektu Polskiej Ramy Kwalifikacji Sektora „Pilotowanie imprez turystycznych”, członek zespołu eksperckiego przy KadryTurystyki.pl oraz członek Polskiej Izby Turystyki.

Działania na rzecz szkół średnich są realizowane we współpracy z kołem naukowym studentów ocenianego kierunku. I tak, raz na dwa lata koło naukowe TiR Student on Tour organizuje dla uczniów szkół średnich konkurs pod nazwą „Wiem wszystko”. Dotychczas odbyły się trzy takie konkursy. W ostatnim konkursie wzięło udział 412 uczniów. Poza tym, Koło zorganizowało konkurs pt. „Cudze chwalicie”. Konkurs był 3 etapowy i wzięli w nim udział uczniowie z 21 szkół średnich. Studenci kierunku w roku 2018 byli wolontariuszami na Gran Turismo w Poznaniu, zorganizowali cykl wykładów otwartych, spotkań z podróżnikami i projekcji filmów; nie warsztatów krajoznawczo – geograficznych dla młodzieży szkół średnich podczas konferencji naukowych organizowanych na WSB z zakresu turystyki i rekreacji. Koło angażuje się też w liczne inne projekty z pozostałymi kołami naukowymi istniejącymi na Wydziale, np. w organizacji Dni Krwiodawstwa.

Na poziomie Uczelni działa Biuro Karier i Praktyk, które jest odpowiedzialne m.in. za wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Na szczególną uwagę zasługuje intensywne zaangażowanie BKiP w organizację spersonalizowanych działań edukacyjnych, doradczych i informacyjnych. Dla studentów ocenianego kierunku przygotowano prawie 40 propozycji szkoleń. Biuro prowadzi m.in. serwis internetowy, służący nawiązywaniu kontaktów między pracodawcami a studentem, realizuje swe zadania także poprzez organizację spotkań informacyjnych dla studentów odnośnie możliwości kształcenia, odbywania praktyk, staży oraz ofert pracy.

W ramach stałych działań BKiP co roku organizuje „Akademię Przedsiębiorczości WSB” wraz z przedstawicielami przedsiębiorców, kancelarii prawnej, administracji państwowej i samorządowej. W ramach Akademii studenci zgłaszają swoje pomysły na biznes, które w trakcie Akademii są konsultowane z ekspertami z takich podmiotów jak: ZUS, Krajowa Administracja Skarbowa, kancelaria prawna oraz z przedsiębiorcami. Studenci mogą też wziąć udział w warsztatach z ekspertami Urzędu Miasta Poznania, Wydział Działalności Gospodarczej.

Od 2017 Biuro realizowało projekty stażowy z dofinansowaniem EFS dla studentów kierunku turystyka i rekreacja WSB w Poznaniu. Skorzystało z niego 46 studentów ocenianego kierunku odbywając staże w 19 podmiotach. BKiP organizuje też we współpracy z absolwentami i przedstawicielami firm partnerów biznesowych projekty rozwojowe non profit w zakresie coachingu i mentoringu. Projekt „Mentoring dla studenta” to program realizowany od roku akademickiego 2019/20, w ramach którego mentorami są przedstawiciele partnerów biznesowych kierunku.

Pandemia wymusiła rezygnację z niektórych przedsięwzięć realizowanych z udziałem interesariuszy zewnętrznych, z tym, że zachowano kontakt i wymianę informacji w zakresie konsultowania programów studiów i metod kształcenia oraz możliwość uczestnictwa praktyków w zajęciach prowadzonych na ocenianym kierunku.

Ocena i monitorowanie form współpracy realizowane są w trybie ciągłym. Działania w tym zakresie podejmuje Biuro Praktyk i Karier, które weryfikuje na bieżąco liczbę partnerów biznesowych dla ocenianego kierunku oraz poszczególnych kierunków i rzeczywistą jakość współpracy. Współpracę koordynuje i monitoruje menedżer kierunku, który pozostaje w stałym kontakcie z przedstawicielami instytucji partnerskich. Menedżer podejmuje również inicjatywy związane z powiększaniem bazy firm partnerskich, zapraszając wybrane organizacje do współpracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wydział prowadzi kształcenie w ścisłej współpracy z przedsiębiorstwami związanymi z turystyką i rekreacją oraz organami administracji. W ramach kooperacji Jednostki z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego realizowane są liczne działania na rzecz dostosowania oferty kształcenia do wymagań rynku pracy oraz rozwoju bazy dydaktyczno-badawczej Jednostki. Pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku świadczą usługi o charakterze eksperckim i szkoleniowym. Współpraca obejmuje również angażowanie w bardzo dużym zakresie dydaktyków-praktyków.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek traktuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym jako jeden z najważniejszych filarów działań na rzecz rozwoju kształcenia. Interesariusze zewnętrzni, z którymi współpracuje Jednostka mają zróżnicowany charakter, ich zakres działalności jest bezpośrednio związany z koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca jest prowadzona systematycznie, ma zróżnicowane formy oraz jest adekwatna do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Jednostka prowadzi systematyczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem wymogów programu studiów. Wnioski z tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Misją Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu jest partnerstwo w rozwoju kariery zawodowej. Owo partnerstwo jest podstawą do projektowania wszelkich form wsparcia studentów w obszarach związanych z ich nauką, rozwojem i uczestnictwem w życiu społecznym. W realizacji tego partnerstwa biorą udział również nauczyciele akademicki, stąd program internacjonalizacji dotyczy zarówno studentów kierunku turystyka i rekreacja, jak i pracowników. Celem takich działań jest podnoszenie jakości kształcenia poprzez tworzenie międzynarodowego wymiaru edukacji. Temu celowi służą:

Po pierwsze – kształtowanie kompetencji językowych – jako podstawowa forma mediacji międzynarodowych w każdym zakresie. Jeśli chodzi o studentów, mają oni zapewnioną edukację językową na poziomie B2 i B2+, w zależności od poziomu studiów, wzmacniane wykładami w języku angielskim (szczegóły w analizie kryterium 2). W ofercie jest język angielski (240 godz. na studiach stacjonarnych i 92 godz. na studiach niestacjonarnych oraz do wyboru drugi język: niemiecki lub hiszpański w wymiarze 120 godz. na studiach stacjonarnych i 92 godziny na studiach niestacjonarnych).

Pracownicy natomiast mają możliwości do pogłębiania praktycznej znajomości języka obcego w ramach oferowanych (niesystematycznie) kursów językowych. W roku akademickim 2019/20 uruchomiono w tym obszarze dwa projekty: „Welcome to WSB - rozwój zdolności instytucjonalnej Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu do obsługi zagranicznych studentów i kadry akademickiej z zagranicy” oraz „WSB w Poznaniu- atrakcyjne miejsce pracy dla zagranicznej kadry akademickiej – ATRAK.” Te projekty adresowane były w głównej mierze do pracowników administracji.

Po drugie – stwarzane są możliwości rozwoju aktywności międzynarodowej nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku turystyka i rekreacja. W tym zakresie nauczyciele mają możliwość uczestnictwa w międzynarodowych konferencjach naukowych, organizowania konferencji i seminariów międzynarodowych (np. cyklicznej organizacji międzynarodowej konferencji z cyklu „Turystyka i rekreacja w obszarach metropolitalnych”), przygotowania publikacji naukowych w językach obcych, jak również udziału w międzynarodowych projektach badawczych i realizacji gościnnych wykładów w uczelniach zagranicznych.

W kontekście naukowym ponadto mają możliwość współredagowania i publikowania w międzynarodowym interdyscyplinarnym czasopiśmie *Studia Periegetica* wydawanym przez Wydawnictwo WSB w Poznaniu (punktacja MNiSW 20). Umożliwia to wdrażanie studentów i pracowników do sfery międzynarodowej wymiany koncepcji.

Pracownicy wzięli udział w wymianie Erasmus Plus – 2 osoby odbyły pobyty zagraniczne w University of Muhammadiyah Malang, 1 (z tych dwóch) dodatkowo w Athens University of Economics and Business. Te pobyty były realizowane w latach 2018/2019 i 2019/2020. W rozmowie z pracownikami prowadzącymi zajęcia na wizytowanym kierunku okazało się, że to jedynie nieliczne osoby są aktywne i z pasją rozwijają proces umiędzynarodowienia zarówno w kontekście nauki jak i dydaktyki. Z tych osób wywodzą się wykładowcy, prowadzący zajęcia w języku angielskim oraz inicjujące nowe kierunki współpracy i nowe przedmioty. Na wizytowanym kierunku prowadzone są następujące przedmioty w języku angielskim: studia I stopnia - *tourist services* (przedmiot kierunkowy), studia II

stopnia - *contemporary trends in tourism and recreation* (przedmiot kierunkowy), *heritage interpretation* (przedmiot kierunkowy), *international business negotiations* (przedmiot do wyboru dla wszystkich specjalności).

Po trzecie - Studenci kierunku turystyka i rekreacja, poza możliwością korzystania z efektów umiędzynarodowienia działalności wykładowców i korzyściami językowymi, opisanymi uprzednio, biorą udział w wymianach Erasmus Plus. Od 2015 roku 4 studentów było na praktykach (Turcja, Grecja, Malta), 9 osób studiowało (Turcja, Belgia, Portugalia, Grecja, Włochy). Tą aktywność można uznać za stosunkowo niską. W rozmowach z przedstawicielami praktyki gospodarczej kwestie językowe jako jedna z podstawowych kompetencji pracowników sektora turystyki i rekreacji, jest uznawana za wiodącą. Mowa tu o doskonałej znajomości języka angielskiego oraz jednego dodatkowego języka obcego. W takim kontekście niska aktywność studentów w tych wyjazdach w kontekście specjalności, wymagającej umiejętności praktycznego wykorzystania języków obcych, zorientowania w różnicach kulturowych w zakresie obsługi klienta, współpracy z partnerami zagranicznymi powinna być zwiększona. WSB posiada dwie akredytacje międzynarodowe: IACBE i ACCA.

W okresie pandemii, gdy dydaktyka została przeniesiona do świata wirtualnego, możliwości zwiększania aktywności na arenie międzynarodowej z zapraszaniem obcokrajowców do spotkań ze studentami i kadrami, oraz do prowadzenia różnych form zajęć, zarówno w obszarze dydaktyki jak i nauki, wydaje się być ogromną szansą na intensyfikację umiędzynarodowienia na wizytowanym kierunku. Tymczasem ta szansa przez WSB w Poznaniu nie jest wykorzystywana. W Raporcie samooceny jego autorzy wskazują, że „z uwagi na pandemię COVID-19, aktywny rozwój umiędzynarodowienia został chwilowo zamrożony. Założono, że z uwagi na obowiązujące obostrzenia, mobilność studentów, wykładowców i rekrutacja studentów zagranicznych będzie ograniczona. Po ustaniu pandemii, działania zmierzające do wzrostu umiędzynarodowienia całego Wydziału zostaną ponownie zintensyfikowane”.

Uczelnia deklaruje prowadzenie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest regularnie monitorowane, poddawane ocenie i doskonalone. Dział Współpracy z Zagranicą monitoruje i ewaluje wyjazdy studentów i pracowników na programy wymiany oraz analizuje otoczenie pod kątem możliwości nawiązania współpracy międzyinstytucjonalnej. Nauka języków obcych oraz zajęcia, prowadzone w językach obcych są konsultowane przez koordynatorów języków obcych pod kątem wewnętrznej spójności lektoratów i w zakresie spójności zajęć. Rady programowe analizują i oceniają przyjęte rozwiązania obejmujące internacjonalizację w aspekcie zapotrzebowania studentów i interesariuszy zewnętrznych (przedstawicieli pracodawców). Efektem pracy Rady są rekomendacje dotyczące doskonalenia stopnia umiędzynarodowienia programu kształcenia, np. w postaci propozycji wdrożenia nowych treści programowych.

Wśród przykładowych zmian wynikających z okresowych przeglądów i ocen stopnia umiędzynarodowienia, autorzy Raportu samooceny wskazują m.in. znajomość wzorców i standardów kształcenia na uczelniach zagranicznych umożliwiającą postępowanie na zasadach benchmarkingu, wzrost kompetencji językowych studentów i pracowników, nawiązanie kontaktów międzynarodowych oraz świadomość w zakresie zjawisk i uwarunkowań otoczenia międzynarodowego, umożliwiające doskonalenie procesów nauczania.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Aktywność w zakresie umiędzynarodowienia, realizowana na Wydziale, prowadzącym zajęcia na wizytowanym kierunku, wynika ze strategii Uczelni oraz oczekiwań rynku pracy, formułowanych wobec absolwentów kierunku turystyka i rekreacja. Obejmuje ona stosunkowo szeroki zakres działań, związanych zarówno z kadrą nauczycieli, jak i studentów, oraz pracowników administracji. Dotyczy kształcenia umiejętności językowych, aktywności naukowej i dydaktycznej. W ramach wachlarza działań aktywność umiędzynarodawiania jest stosunkowo kompleksowa i szeroka, natomiast intensywność wykorzystywania stwarzanych możliwości jest niska.

1. Wobec potrzeb i wymagań otoczenia kierowanych do absolwentów wizytowanego kierunku, jak również kadry dydaktycznej, poziom umiędzynarodowienia, w tym w odniesieniu do koncepcji i celów kształcenia na wizytowanym kierunku, należy ocenić jako niski.
2. Rezygnacja z aktywnych form internacjonalizacji w okresie Covid-19 jest niewłaściwa, gdyż nie wykorzystuje zmieniających się uwarunkowań realizacyjnych w zakresie środowiska pracy współczesnej Uczelni. Brak inicjatyw w tym zakresie jest nieprawidłowością, która nie pozwala na osiągnięcie stopnia internacjonalizacji procesu edukacji, pozwalającego osiągnąć efekty uczenia się określone w tym zakresie.
3. Pracownicy posiadają wiedzę o możliwościach płynących z internacjonalizacji, lecz wykazują brak aktywności w tym zakresie.
4. Studenci nie posiadają wystarczającej wiedzy o możliwościach realizacji działań internacjonalizujących ich proces uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań, które realnie podniosą poziom umiędzynarodowienia w zakresie wizytowanego kierunku, w tym w odniesieniu do koncepcji i celów kształcenia na wizytowanym kierunku.
2. Zaleca się wdrożenie działań w zakresie zwiększenia internacjonalizacji procesu dydaktycznego z wykorzystaniem specyficznych szans, jakie stwarza upowszechnienie kontaktów w świecie cyfrowym.
3. Zaleca się podjęcie działań motywujących pracowników do aktywności międzynarodowej.
4. Zaleca się intensyfikację działań w zakresie skutecznego informowania studentów i motywowania do mobilności międzynarodowej, a także aktywizację nowych możliwości, jakie stwarza realizacja procesów funkcjonowania Uczelni w świecie wirtualnym w celu poprawy niskiego wskaźnika umiędzynarodowienia.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się. Uczelnia oferuje studentom różnorodne formy wsparcia, które mają charakter zarówno formalny, jak i nieformalny.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku turystyka i rekreacja mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas wyznaczonych dyżurów, a także za pośrednictwem poczty elektronicznej. W ramach konsultacji istnieje możliwość omówienia bieżących postępów w uczeniu się, otrzymania dodatkowej literatury czy też przedyskutowania trudniejszych zagadnień. Terminy konsultacji są dostosowane do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. W ramach wsparcia dydaktycznego studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych udostępnianych poprzez platformę Moodle oraz Microsoft Teams.

Uczelnia dostosowuje ofertę wsparcia do specyficznych potrzeb różnych grup studentów oraz zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu osobą odpowiedzialną za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami jest Pełnomocnik Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnościami. Na kierunku turystyka i rekreacja studiuje obecnie 10 osób z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualną organizację studiów, adaptację egzaminów/zaliczeń do indywidualnych możliwości studenta, szczególne warunki uczestnictwa w zajęciach, możliwość wypożyczenia specjalistycznego sprzętu, adaptację materiałów dydaktycznych, wsparcie tłumacza języka migowego, a także dodatkowe szkolenia. Zgodnie art. 86 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. –Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) - studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.

Uczelnia zapewnia wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wybitnym oraz wymagającym indywidualnego podejścia. Wyróżniający się studenci są motywowani do dalszego rozwoju poprzez system pomocy materialnej, w tym stypendium Rektora dla najlepszych studentów, program VIS, nagrody dziekańskie, program rozwojowy Gramy o najlepszych, a także włączanie ich w działalność koła naukowego. W ramach Programu VIS – Very Important Student nagradzani są kandydaci na studiach I stopnia, którzy mogą pochwalić się świadectwem ukończenia szkoły średniej z wyróżnieniem. Do Programu mogą również dołączyć studenci WSB, których wyniki w nauce są wyróżniające w pierwszym semestrze. Ponadto po każdym roku akademickim na wniosek studentów Dziekan wraz z Kolegium Dziekańskim przyznaje nagrody dziekańskie dedykowane wyróżniającym się studentom. Nagrody mogą otrzymać osoby wyróżniające się wysoką średnią, aktywnością w życiu naukowo- akademickim, czy też zaangażowaniem w działalność na rzecz społeczności WSB. Dodatkowo na zakończenie studiów przyznawane są nagrody Dziekana dla absolwentów z najwyższą średnią, posiadających wyróżnienia za osiągnięcia sportowe, a także za działalność w kołach naukowych lub zaangażowanie na rzecz społeczności akademickiej. Wybitni studenci mogą również zakwalifikować się do programu rozwojowego Gramy o najlepszych. Studenci mogą aplikować na jedną z wybranych przez siebie ścieżek rozwoju: naukową lub biznesową. Uczestnikom oferowana jest specjalna lista szkoleń z Biura Karier i Praktyk oraz z Działu Studiów Podyplomowych, opieka

wyznaczonego mentora, badanie kompetencyjne, kursy językowe oraz pierwszeństwo w udziale w warsztatach i innych aktywnościach oferowanych przez WSB. Uczelnia zapewnia również wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wymagającym indywidualnego podejścia. Zgodnie z regulaminem studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualny plan studiów i program studiów oraz indywidualny tok studiów.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom Dziekanat. W opinii studentów, osoby pracujące w Dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. Godziny pracy Dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów kierunku turystyka i rekreacja. W Uczelni funkcjonuje również system Extranet, który umożliwia dostęp do informacji związanych z tokiem studiów.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 86 ust. 1 pkt. 1-4, ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.). Wszystkich niezbędnych informacji dotyczących pomocy materialnej udzielają pracownicy Dziekanatu, a także członkowie Samorządu Studenckiego. Dyżury osób odpowiedzialnych za pomoc materialną są dostosowane do potrzeb studentów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów.

W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na Uczelni studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski do Dziekanatu, prodziekanów oraz menadżera kierunku. Skargi i wnioski kierowane przez studentów mogą mieć formę pisemną (tradycyjną lub elektroniczną) bądź ustną. Istotną rolę w tym obszarze pełni również Samorząd Studencki, członkowie Samorządu zbierają skargi i wnioski studentów oraz przekazują je do władz.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. Wszyscy studenci I roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu z zakresu BHP. W przypadku wystąpienia sytuacji związanych z dyskryminacją lub przemocą studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników Uczelni. Na mocy zarządzenia nr 8/12/2015 Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu w sprawie postępowania w przypadku mobbingu i molestowania seksualnego wśród studentów procedura postępowania w takich sytuacjach jest zgodna z zasadami postępowania dyscyplinarnego wśród studentów i jest kierowana do Rzecznika Dyscyplinarnego ds. studentów.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu funkcjonuje Biuro Karier i Praktyk, którego zadaniem jest wsparcie studentów w rozwoju zawodowym. Biuro zajmuje się gromadzeniem i przekazywaniem ofert praktyk, staży i pracy dla studentów, prowadzi doradztwo zawodowe oraz doradztwo w zakresie przedsiębiorczości, a także organizuje dodatkowe warsztaty i szkolenia. Studenci mają możliwość zgłaszania do BKiP swoich propozycji szkoleń i warsztatów poprzez ankiety ewaluacyjne (poszkoleniowe). Na Uczelni funkcjonuje również Koło Naukowe Student On Tour, które umożliwia studentom rozwój naukowy i osobisty. W przypadku wyrażenia przez studentów chęci dodatkowej działalności artystycznej lub sportowej Uczelnia zapewnia wsparcie merytoryczne i finansowe dla tego typu inicjatyw.

W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu funkcjonuje Samorząd Studencki, który aktywnie uczestniczy w działaniach organów kolegialnych Uczelni, pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentami a władzami jednostki, a także organizuje projekty o charakterze integracyjnym i rozrywkowym. Członkowie Samorządu mają zapewnioną infrastrukturę oraz wsparcie merytoryczne. Wątpliwości budzi wsparcie finansowe Samorządu Studenckiego, w momencie wizytacji Samorząd nadal nie miał zatwierdzonego budżetu na rok 2021 (w WSB budżet przyznawany jest na rok kalendarzowy) mimo złożonego preliminarza wydatków. Ponadto przedstawiciele Samorządu wyrazili opinię, że przyznana w ubiegłych latach wysokość budżetu jest niewystarczająca. Rekomenduje się wyjaśnienie sytuacji związanej z niezatwierdzonym budżetem Samorządu na obecny rok, a także analizę wysokości budżetu w stosunku do potrzeb Samorządu. Samorząd Studencki WSB nie uczestniczy w podziale środków przeznaczonych przez Uczelnię na sprawy studenckie, co jest niezgodne z art. 110 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. –Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.). Osobami odpowiedzialnymi za sporządzenie budżetów dla kół naukowych są pracownicy będący ich opiekunami. Zespół oceniający sformułował zalecenie w tym zakresie.

W związku z pandemią kształcenie na kierunku odbywa się poprzez platformę Microsoft Teams. Wsparcie studentów zostało dostosowane do obecnej sytuacji i jest realizowane w formie wirtualnej. Nauczyciele Akademicy oraz pracownicy Uczelni są dostępni dla studentów na dyżurach w formie zdalnej. Dodatkowo na Uczelni funkcjonuje Help Desk, za pomocą którego studenci otrzymują wsparcie w przypadku problemów wynikających z kształcenia zdalnego. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym poinformowali, że proces kształcenia zdalnego funkcjonuje prawidłowo, a w razie wystąpienia problemów mogą liczyć na wsparcie pracowników Uczelni.

Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości Uczelni udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach kwestionariusza ankiety oceny zajęć. W ankiecie znajduje się pytanie dotyczące dostępności materiałów dydaktycznych, a także miejsce na dodatkowe uwagi i opinie studentów. Ponadto co roku Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu przeprowadza wśród studentów Badania Atrybutów Marki (BAM). W anonimowych, dobrowolnych ankietach studenci mają możliwość wyrażenia swoich opinii dotyczących między innymi życia studenckiego, Dziekanatu, Extranetu, obsługi finansowej i stypendialnej, czy też Biura Karier i Praktyk. Ponadto w związku z koniecznością kształcenia zdalnego Uczelnia wprowadziła badanie satysfakcji studentów z kształcenia zdalnego i obsługi administracyjnej w formie zdalnej. W ramach badania studenci mają możliwość wyrażania swoich opinii dotyczących kształcenia zdalnego, zarówno poprzez pytania zamknięte, jak i otwarte. Studenci mogą zgłaszać swoje opinie dotyczące systemu wsparcia również w sposób nieformalny poprzez Samorząd Studencki oraz bezpośrednio do władz i pracowników Uczelni. Uwagi, opinie i sugestie studentów stanowią podstawę do doskonalenia systemu wsparcia. Wskazane powyżej zastrzeżenia dotyczące wsparcia Samorządu Studenckiego pokazują, że obecnie funkcjonujący sposób badania skuteczności systemu wsparcia nie w pełni spełnia swoją rolę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie kształcenia, który jest dostosowany do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualny plan studiów i program studiów oraz indywidualny tok studiów. W WSB funkcjonuje racjonalny i przejrzysty system stypendialny. Studenci mają zapewnione wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na Uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników jednostki. Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Uczelnia zapewnia także odpowiednie wsparcie studentom wybitnym. Studenci kierunku turystyka i rekreacja mają możliwość uczestniczenia w działalności sportowej i kulturalnej, a także rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Wsparcie w procesie kształcenia zdalnego funkcjonuje prawidłowo, a w razie wystąpienia problemów studenci mogą liczyć na pomoc pracowników Uczelni.

1. Samorząd Studencki WSB nie decyduje o podziale środków przeznaczonych przez Uczelnię na sprawy studenckie, co jest niezgodne z art. 110 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. –Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).
2. Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest systematycznie badana, jednakże wskazane powyżej zastrzeżenie pokazuje, że obecnie funkcjonujący sposób badania skuteczności systemu wsparcia nie w pełni spełnia swoją rolę.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się umożliwienie Samorządowi Studenckiemu podejmowania decyzji w sprawie podziału środków przeznaczonych na sprawy studenckie zgodnie z art. 110 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. –Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).
2. Zaleca się przegląd sposobu badania skuteczności systemu wsparcia oraz podjęcie działań doskonalących, na przykład poprzez przeprowadzenie dodatkowych spotkań konsultacyjnych z Samorządem Studenckim.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu nie w pełni zapewnia publiczny dostęp do informacji. Informacje związane z tokiem studiów (opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, czy też charakterystyka warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się) dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Strona internetowa zawiera również aktualności skierowane do społeczności akademickiej. Informacje z życia Uczelni oraz najważniejsze komunikaty zamieszczane są także na profilach Uczelni w portalach

społecznościowych (Instagram, Youtube, Facebook, Twitter). Strona internetowa Uczelni dostępna jest w języku polskim, angielskim oraz rosyjskim. Informacje zawarte na stronie są aktualne i łatwo dostępne bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona jest również przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, specjalny przycisk umożliwia zmianę kontrastu strony oraz powiększenie tekstu. Program studiów udostępniany przez Uczelnię nie jest kompletny. Uczelnia nie udostępnia publicznie informacji o zajęciach, przypisanych do nich efektach uczenia się, treściach programowych zapewniających uzyskanie tych efektów, a także o sposobach weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. Zgodnie z § 3. ust. 1 pkt. 3 oraz pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861, z późn. zm.) w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów, a także sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. Brak publicznie dostępnych powyżej wskazanych informacji powoduje niekompletność udostępnionych programów studiów. Informacje dotyczące rekrutacji znajdują się w zakładce „studia i szkolenia”. Kandydaci mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferty kształcenia, trybu i warunków przyjęć na studia, oczekiwanych kompetencji, czy też sylwetki absolwenta. Na stronie Uczelni znajduje się również informacja o podjętych działaniach mających na celu dostosowanie kształcenia do konieczności nauczania zdalnego, informacja o formie prowadzenia zajęć na Uczelni w związku z pandemią, wykorzystywanych narzędziach w procesie kształcenia zdalnego, a także odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania oraz informacja o możliwości kontaktu z poszczególnymi działami Uczelni w przypadku ewentualnych problemów. Uczelnia zamieściła także informację o wynikach badania satysfakcji studentów z kształcenia zdalnego i obsługi administracyjnej w formie zdalnej. Część informacji związanych z tokiem studiów znajduje się na platformie Extranet, która daje studentom możliwość uzyskania informacji w zakresie, m.in. harmonogramu zajęć, czy osiągniętych rezultatów. Oprócz zamieszczania informacji w sieci, wszystkie bieżące komunikaty dla studentów, ogłoszenia i wiadomości są zamieszczane również na tablicach informacyjnych oraz na ekranach komunikacyjnych w budynkach Uczelni.

Uczelnia podejmuje działania mające na celu doskonalenie publicznego dostępu do informacji, a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach. Strony internetowe oraz BIP WSB w Poznaniu są utrzymywane i zmieniane przez założyciela Uczelni – Centrum Rozwoju Szkół Wyższych TEB Akademia Sp. z o.o. Pracownicy Uczelni mają możliwość zgłaszania propozycji zmian w zakresie dostępu do informacji do Działu Marketingu, którego pracownicy są zobowiązani do zweryfikowania w merytorycznie odpowiedzialnym za dany obszar dziale celowości i zakresu proponowanej zmiany i naniesienia niezbędnych poprawek. Uczelnia regularnie przeprowadza Badania Atrybutów Marki, które umożliwia studentom ocenę publicznego dostępu do informacji. Badanie przeprowadzane jest raz w roku, jego wyniki omawiane są przez twórców raportu na spotkaniu z udziałem menedżerów, Dziekana, prodziekanów i kierowników różnych działów. Wnioski z ankiety BAM są podstawą do działań naprawczych i doskonalących. Przeglądy zawartości BIP są dokonywane na bieżąco przez redaktora głównego oraz redaktorów pomocniczych. Bada się kompletność publikowanych danych, w szczególności w zakresie informacji ważnych dla kandydatów na studia oraz studentów. Wskazane powyżej zastrzeżenia pokazują, że obecnie funkcjonujący sposób badania publicznego dostępu do informacji nie w pełni spełnia swoją rolę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Informacje związane z tokiem studiów (opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, czy też charakterystyka warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się) dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Kandydaci na studia mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferty kształcenia, trybu i warunków przyjęć na studia, oczekiwanych kompetencji, czy też sylwetki absolwenta. Informacje są aktualne i przedstawiane w sposób przejrzysty i przyjazny dla użytkowników. Na stronie Uczelni znajdują się informacje dotyczące nauczania prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a także wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości, które mają wpływ na obniżenie oceny w kryterium 9:

1. Uczelnia nie udostępnia publicznie informacji o zajęciach, przypisanych do nich efektach uczenia się, treściach programowych zapewniających uzyskanie tych efektów, a także o sposobach weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.
2. Przyjęty w Uczelni sposób badania publicznego dostępu do informacji jest nieskuteczny (wobec wskazanych wyżej zastrzeżeń).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie publicznego dostępu do informacji o programie studiów zgodnie z art. 358 pkt. 8 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.
2. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zgodnie z par. 9 pkt. 4 Statutu Uczelni za organizację kształcenia w ramach kierunku odpowiada menedżer kierunku. Decyzją Dziekana z dnia 4.11.2019 r. został powołany Menedżer kierunku turystyka i rekreacja (Zarządzenie 6/2019). Sprawuje on nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem studiów. Jego kompetencje określa regulamin organizacyjny oraz przydział czynności.

Do 2020 r. obowiązywał w Uczelni Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia wdrożony w 2014 r. (Zarządzenie nr 6/1/2014 Dziekana Wydziału FiB WSB w Poznaniu z dnia 24.06.2014 r.). System ten został zastąpiony przez System Zapewniania Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu (Zarządzenie nr 43/2020 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu).

Dokument ten określa kompetencje w zakresie bieżącego nadzoru merytorycznego nad realizowanym na kierunku studiów programem kształcenia, nadzór nad modyfikacją i doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku, kreowanie zmian w programach kształcenia.

Modyfikacje w programach kształcenia są odpowiedzią na zdiagnozowane zmiany i potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Zatwierdzanie, zmiany i wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób sformalizowany. Za projektowanie oraz dokonywanie zmian w programie odpowiedzialny jest Menedżer kierunku. W procesie projektowania udział bierze Rada Programowa (powołana Zarządzeniem nr 1/2021 Dziekana Wydziału z dnia 19.01.2021 r.), w skład której wchodzi: menedżer kierunku (jako przewodniczący), wykładowcy, przedstawiciele pracodawców, przedstawiciele studentów i absolwent. Zmiany w programach studiów pozytywnie zaopiniowane przez Dziekana zatwierdza Senat Uczelni.

W procesie doskonalenia programu studiów uwzględniane są innowacje dydaktyczne oraz osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (gamifikacja, biblioteka cyfrowa/filmy/case study, tworzenie e-przedmiotu panel „Przyszłość nauczania”, tutoriale, gry biznesowe, gry planszowe, praca zespołowa). Nauczyciele akademicy wykorzystują współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne oraz narzędzia i techniki kształcenia na odległość są uwzględnione w projektowaniu programu studiów (Platforma Moodle, e-kursy, interaktywne quizy, zadania; MsTeams, OneNote; trener online).

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów określone w uchwałach Senatu. Na kierunek turystyka i rekreacja rekrutacja ma charakter otwarty i prowadzona jest na podstawie pozytywnych wyników egzaminu maturalnego, egzaminu dojrzałości lub egzaminu zagranicznego.

Prowadzona w Uczelni ocena programu studiów nie obejmuje systemu ECTS (1 ECTS przyjmuje wartości od 10 do 48 godzin pracy, co zespół stwierdził w analizie programu studiów w Kryterium 2), co z kolei uniemożliwia monitorowanie nakładu pracy koniecznej do uzyskania efektów uczenia się oraz koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie. Nie można uznać zatem, że ocena programu studiów jest kompleksowa. Działania w zakresie oceny programu studiów mają charakter doraźny.

W Uczelni prowadzone jest cyklicznie Badanie Atrybutów Marki (BAM) będące badaniem cech jakościowych świadczonych usług edukacyjnych. Badanie odbywa się raz w roku i obejmuje takie obszary jak: organizacja studiów i obsługi administracyjnej oraz przyjazne podejście; dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy. W badaniu uczestniczą: studenci, słuchacze i absolwenci, pracownicy administracyjni i dydaktyczni, pracodawcy współpracujący z WSB. Badanie jest podstawą do modyfikacji i usprawnień organizacji studiów do oczekiwań interesariuszy. Menedżer kierunku monitoruje poziom postępów oraz niepowodzeń studentów oraz osiągania efektów uczenia się np. za pomocą zestawienia ilościowej struktury ocen, udostępnianej mu przez Prodziekana ds. Jakości Kształcenia.

Treści programowe, metody kształcenia i metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się weryfikowane są i w razie potrzeby uaktualniane przez koordynatora przedmiotu w porozumieniu z menedżerem kierunku i metodykiem nauczania. Nauczyciele akademicy oraz pracodawcy mają możliwość zgłaszania zmian w programie studiów, proces ten jest jednak nieformalny i nie ma charakteru systematycznej oceny programu studiów. Wyniki oceny wykładowców mają wpływ na kształt obsady w kolejnych semestrach. Wnioski z analizy tematów prac dyplomowych są przekazywane gronu dziekańskiemu i menedżerowi kierunku. Wprowadzenie systemu Quality

poprawiło nadzór nad jakością tematów prac dyplomowych w zakresie zgodności tematu pracy z kierunkiem studiów.

Standardem edukacji w WSB jest wsparcie studentów przez platformę Moodle, narzędzia, które ona oferuje są aktualizowane na bieżąco (standard Moodle 3.0).

Podjęmowane działania mające na celu ocenę programu studiów mają charakter doraźny nie pozwoliły na osiągnięcie pełnej spójności efektów z celami kształcenia oraz spójności efektów na poziomie kierunku i przedmiotów, nie zagwarantowały również uwzględnienia w pełni efektów uczenia się wskazanych w Polskiej Ramie Kwalifikacji dla poziomu 6 i 7 oraz zapewnienia głębi sprecyzowanych efektów uczenia się, w postaci zaawansowanych i pogłębionych efektów. Nakład pracy przypisany do grup zajęć oraz liczba punktów ECTS odpowiadająca liczbie godzin zajęć dla poszczególnych grup zajęć, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich nie gwarantuje osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla programu studiów. Nie została zapewniona możliwość pełnej weryfikacji nakładu pracy własnej studenta w przypadku przedmiotów, gdzie nakład ten jest relatywnie wysoki i nie w pełni odpowiadający efektom uczenia się, treściom i metodom kształcenia przewidzianym dla danego przedmiotu. Ocena programu studiów nie obejmuje monitorowania procesu dyplomowania – od ustalania obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzania tematów prac dyplomowych, opracowania prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej do doboru recenzentów. Nie zapewnia również właściwej obsady modułów zajęć.

Polska Komisja Akredytacyjna oceniała jakość kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja po raz drugi. Ostatnia ocena w 2015 roku zakończyła się wydaniem przez Prezydium PKA oceny pozytywnej. Sformułowane zalecenia Uczelnia wypełniła częściowo.

Uczelnia poddała się ocenie IACBE i ACCA.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nadzór nad kierunkiem turystyka i rekreacja na poziomie studiów I i II stopnia o profilu praktycznym sprawuje Menedżer kierunku powołany przez Dziekana. Menedżer kierunku koordynuje prace Rady Programowej kierunku, sprawuje nadzór nad modyfikacją i doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku, kreowanie zmian w programach kształcenia. Nadzór nad realizacją polityki jakości, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia pełniony jest przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia. Program studiów zatwierdzany jest na każdy rok akademicki przez Senat Uczelni. Przyjęcie na studia I i II stopnia odbywa się w oparciu o odpowiednie Uchwały Senatu Uczelni. W doskonaleniu programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni - nauczyciele akademicy i studenci, jak i interesariusze zewnętrzni. Ocena programu studiów obejmuje informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. Nie dokonuje się przeglądu systemu ECTS (1 ECTS przyjmuje wartości od 10h do 40h nakładu pracy).

2. Przeglądy programu studiów są dokonywane doraźnie, ale nie mają charakteru systematycznej i kompleksowej oceny, nie uwzględniają wielu istotnych dla jakości programu elementów tj. efektów uczenia się, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Brak udokumentowanego (i faktycznego) systemu wykorzystywania wniosków z przeglądów dla doskonalenia jakości kształcenia.
3. Brak systematycznych przeglądów i oceny uwzględniających prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów.
4. Brak systematycznej oceny programu studiów przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono;

Zalecenia

1. Należy wdrożyć systemu ECTS gwarantujący wymiar punktu ECTS określony w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.), par. 67 oraz dokonywać jego systematycznych przeglądów.
2. Dokonywanie systematycznych przeglądów programu studiów w oparciu o analizę efektów uczenia się, zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się i formułowanie odpowiednich wniosków;
3. Dokonywanie systematycznego przeglądu i oceny prac etapowych i dyplomowych uwzględniając: rodzaj, formę, tematykę i metodykę prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań dostosowanych do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, także rozwiązań praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy odpowiadającego kierunkowi turystyka i rekreacja;
4. Wdrożenie współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w przeglądach programu studiów w systemowy sposób.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W Uchwale Nr 725/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 września 2015 r. nie sformułowano zaleceń.

Kryterium dotyczące systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się uzyskało ocenę „znacząco”, pozostałe kryteria zostały ocenione na spełnione „w pełni”.

Zalecenie

7.2 – Studenci zgłosili zastrzeżenia co do sprawiedliwości niektórych ocen, błędy popełniane w pracach nie były im objaśniane.

7.4 – Studenci wskazali, że bez podania im przyczyny nie została uruchomiona specjalizacja (zarządzanie turystyką).

7.4 – Samorząd studencki nie miał wpływu na podział środków finansowych przeznaczonych przez organy Uczelni na cele studenckie. Stwierdzono, że działania Pełnomocnika Dziekana ds. Organizacji Studenckich narzucają studentom akcje i projekty do realizacji, co nie pozwala na niezależność organizacji.

Zespół zalecił spotkanie Władz Uczelni ze studentami w celu wyjaśnienia uwag zgłaszanych przez studentów.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Ad. 7.2 Wdrożono nadzór Menedżera kierunku nad procesem oceniania i informowania studentów; studenci nie zgłaszają po raz kolejny wymienionych zastrzeżeń;

Ad. 7.4 Wdrożono nadzór Menedżera kierunku nad procesem uruchamiania i wyboru specjalności i informowania studentów; studenci nie zgłaszają po raz kolejny wymienionych zastrzeżeń;

Ad. 7.4 Nie wdrożono działań naprawczych; Zespół oceniający stwierdził podobne nieprawidłowości w trakcie bieżącej oceny;

Zalecenie

Przy okazji oceny losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych stwierdzono uchybienia w postaci niekompletnej dokumentacji – nie zawsze udokumentowane zostały wszystkie przewidziane w sylabusie przedmiotu stosowane formy weryfikacji efektów kształcenia oraz przechowywana dokumentacja nie dotyczyła wszystkich studentów. Zalecono zwiększenie dbałości o kompletność przechowywanej dokumentacji weryfikacji efektów kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Wdrożono system archiwizacji prac etapowych oraz dokumentacji weryfikacji efektów kształcenia.

Przewodnicząca zespołu oceniającego
Dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyzna

